

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, безпеки та інноваційної
діяльності підприємства

Андрій Колосок

Інвестування

Методичні рекомендації

Луцьк 2020

УДК 378.658.3(01)

ББК 74.589я7

К-60

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 7 від 22 червня 2020 р.).

Рецензенти: Кравчук О. Я. – к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин Луцького НТУ;

Полінкевич О. М. – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства СНУ імені Лесі Українки.

Колосок А. М.

К-60 Інвестування : Методичні рекомендації / укладач Андрій Мирославович Колосок. Луцьк : ПП «Поліграфія», 2020. 48 с.

Методичні рекомендації містять завдання для виконання практичної роботи з дисципліни «інвестування», список рекомендованої літератури, окрему увагу приділено аналізу фінансових критеріїв оцінки інвестиційних рішень, соціальній та екологічній складовим інвестиційного проекту.

Рекомендовано студентам денної та заочної форми навчання спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси банківська справа та страхування», 071 «Облік та оподаткування».

УДК 378.658.3(01)

ББК 74.589я7

Колосок А. М., 2020

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ.....	5
1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ.....	5
2. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ	7
3. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ	9
4. ІНВЕСТИЦІЇ В ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА	12
5. ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ.....	15
6. МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ.....	18
7. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	21
8. ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ	23
РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	26
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ	27
ТЕСТИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	30
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ	38
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	46
Основна література	46
Додаткова література.....	46

ВСТУП

Проблеми вкладення інвестицій в економіку завжди займали одне з центральних місць в економічній науці. Це пов'язано з тим, що інвестування є базовим процесом розширеного відтворення та вирішення сучасних проблем вітчизняної економіки, а це, в свою чергу, впливає на соціально - політичне становище країни. Активізація інвестиційної діяльності, збільшення обсягів інвестування та їх ефективне використання є головною передумовою економічного зростання України, одним з вирішальних факторів успішного реформування її народного господарства.

Актуальним завданням сьогодення є розвиток інвестиційної діяльності, спрямований на створення привабливого інвестиційного середовища та суттєвого нарощування обсягів інвестицій. Тому інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання вимагає глибоких знань теорії та практики, прийняття рішень у сфері інвестування, а пошук шляхів удосконалення в інвестиційній сфері в умовах ринкової трансформації економіки є не лише актуальним, а й важливим завданням теоретичного та практичного значення.

Істотними специфічними рисами інвестицій є: по-перше, володіння матеріальними і нематеріальними цінностями на певній правовій підставі, що дає право приймати рішення про розпорядження ними. До таких прав належить право власності, право патентовласника, утримувача цінного паперу та інші. По-друге, самостійність та ініціатива при прийнятті рішення про їх вкладення в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку в майбутньому; по-третє, офіційне надання вкладеним цінностям статусу інвестицій; по-четверте, встановлена законом можливість здійснення інвестиційної діяльності.

Вивченню і розв'язанню саме цих проблем покликана сприяти навчальна дисципліна «Інвестування».

Метою вивчення дисципліни є поглиблення та систематизація знань щодо сутності механізму функціонування інвестиційного процесу.

Завданням курсу є вивчення закономірностей і механізму інвестиційних відносин держави, підприємств та фізичних осіб; набуття вмінь використовувати ці закономірності в практиці інвестування; визначати заходи з використання інвестицій як одного з ділових важелів економічної політики держави.

Предметом вивчення курсу є економічні відносини, що виникають у сфері інвестування на різних рівнях господарювання.

Базовими дисциплінами при вивченні навчальної дисципліни «Інвестування» є дисципліни: «Політекономія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємств», «Гроші та кредит», «Фінанси підприємств», «Банківські операції». Дисципліна «Інвестування» є базою для подальшого вивчення дисциплін: «Фінансовий аналіз», «Фінансовий менеджмент», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання».

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- види суб'єктів та об'єктів інвестиційної діяльності;
- основні види і форми інвестицій;
- особливості інвестиційного процесу в умовах ринкової економіки;
- закономірності і механізм інвестиційних відносин держави, підприємств та фізичних осіб.

Студенти повинні вміти:

- використовувати закономірності та механізми інвестиційних відносин між різними суб'єктами інвестиційної діяльності в практиці інвестування;
- обґрунтувати доцільність, аналізувати та оцінювати ефективність інвестиційних програм і проектів;
- визначити заходи з використання інвестицій, як ділових важелів економічної політики держави.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ

Семінар

1. Економічна сутність інвестицій.
2. Види та форми інвестицій.
3. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємств.
4. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності підприємств.
5. Функціональні учасники інвестиційного процесу.

Питання для самоперевірки

1. Визначте характерні ознаки економічної категорії «інвестиції».
2. Назвіть вітчизняних та зарубіжних учених, які зробили найвагомий внесок у розвиток інвестування як самостійної науки.
3. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
4. Охарактеризуйте основні стадії інвестиційного циклу.
5. Визначте зміст інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу.
6. Охарактеризуйте права та обов'язки інвесторів та учасників інвестиційної діяльності.
7. Визначте характерні ознаки інвестиційного ринку.
8. Охарактеризуйте зміст інвестиційного попиту та пропозиції.
9. Охарактеризуйте основні складові інфраструктури ринку інвестицій.
10. Охарактеризуйте стан кон'юнктури інвестиційного ринку в Україні.
11. Визначте та охарактеризуйте основні об'єкти інвестиційної діяльності.
12. Охарактеризуйте інвестиційну стратегію її види, параметри та показники.
13. Охарактеризуйте методи розробки інвестиційної стратегії.
14. Охарактеризуйте зміст портфельного інвестування.
15. Назвіть основні принципи формування інвестиційного портфелю.
16. Визначте складові стратегії портфельного інвестування.
17. Визначте, які види інвестиційних портфелів можуть бути сформовані підприємствами.

Питання для самостійного опрацювання

1. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю.
2. Перспективи розвитку інвестиційного ринку в Україні.
3. Проаналізуйте структуру інвестиційного ринку України за об'єктами інвестування.
4. Наведіть приклади вдалих муніципальних інвестиційних проєктів у Вашій територіальній громаді за останні три роки.
5. Вкажіть основні тенденції розвитку ринку нерухомості в Україні, яким є їх вплив на інвестиційну діяльність?
6. Чи є сенс залучати кошти населення, зокрема осіб пенсійного віку, до інвестиційних процесів у громаді? Якщо так, то у який спосіб це можна здійснити?
7. Запропонуйте заходи активізації інвестиційної діяльності в своєму місті.

Тестові завдання

1. Згідно з чинним законодавством поняття інвестицій визначається як:
 - а) сукупність грошових коштів підприємства, яка використовується ним для одержання прибутку;
 - б) грошовий вираз матеріальних і нематеріальних активів підприємства;
 - в) усі види цінностей, що вкладаються в об'єкти інвестування;
 - г) сукупність усіх видів майнових та інтелектуальних цінностей, що використовуються об'єктом підприємницької діяльності з метою одержання прибутку, або досягнення соціального ефекту;

д) всі відповіді вірні.

2. Основи сучасної теорії інвестиційного портфеля у свої роботах вперше заклав:

- а) Ф. Модільяні;
- б) М. Мілер;
- в) Г. Марковіц;
- г) Дж. Кейнс;
- д) В. Шарп.

3. Валові інвестиції – це:

- а) загальний обсяг інвестиційних коштів, спрямованих на відтворення та приріст товарно-матеріальних запасів;
- б) вкладення коштів у виробничі засоби;
- в) загальний обсяг інвестиційних коштів, зменшений на суму амортизаційних відрахувань;
- г) вкладення коштів у фінансові активи підприємств;
- д) вкладення коштів у цінні папери.

4. Процес простого відтворення це:

- а) коли обсяг інвестицій за рік з усіх суб'єктів інвестиційної діяльності перевищує загальний фонд амортизацій на всіх підприємствах країни;
- б) коли обсяг інвестицій за рік з усіх суб'єктів інвестиційної діяльності дорівнює загальному фонду амортизацій на всіх підприємствах країни;
- в) коли обсяг інвестицій за рік менший за обсяг нарахованої амортизації на всіх підприємствах країни;
- г) коли обсяг валових інвестицій перевищує обсяг чистих інвестицій.
- д) коли інвестиції відсутні.

5. Як класифікують інвестиції за характером участі інвестора в інвестиційному процесі:

- а) матеріальні інвестиції;
- б) реінвестиції;
- в) прямі інвестиції;
- г) фінансові інвестиції;
- д) непрямі інвестиції.

6. Прямі інвестиції:

- а) вкладення в основні фонди з довгими термінами амортизації;
- б) інвестиції у товарно-матеріальні запаси;
- в) вкладення коштів у фінансові інструменти (активи), переважно цінні папери;
- г) внесення коштів у формі кредиту без інвестиційних посередників з метою придбання контрольного пакету акцій;
- д) придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за грошові кошти на фондовому ринку.

7. Портфельні (непрямі) інвестиції:

- а) вкладення у реальні активи;
- б) витрати матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів з метою одержання доходу;
- в) капітальні вкладення;
- г) кошти, вкладені в об'єкт розвитку;
- д) інвестиції в цінні папери, випущені приватними компаніями або державою, банківські депозити та ощадні сертифікати.

8. До суб'єктів інвестиційної діяльності відносять:

- а) держава;
- б) фінансово-кредитні установи;
- в) виробничо-господарські угруповання;
- г) інжиніринго-консалтингові фірми, фірми-девелопери, ріелтери;
- д) всі відповіді вірні.

9. До виробничо-господарських об'єднань як суб'єктів інвестиційної діяльності відносять:

- а) акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, командитні товариства.
- б) концерни, консорціуми, промислово-фінансові групи;
- в) інститути спільного інвестування, кредитні спілки, лізингові компанії;
- г) страхові компанії, інвестиційні банки, інноваційні банки;
- д) фірми-ріелтери, інжинірингові фірми, консалтингові фірми.

10. Інвестиційний ринок – це:

- а) ринок інвестиційних товарів;
- б) фондовий ринок, основними формами інвестицій є інвестиції в цінні папери;
- в) сукупність окремих ринків (об'єктів реального та фінансового інвестування);
- г) середовище, де взаємодіють інвестори, виробники та власники інвестиційних товарів, фінансові посередники.
- д) всі визначення вірні.

2. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ

Семінар

1. Інвестиційний ринок.
2. Взаємозв'язок інвестиційного та фінансового ринків.
3. Ринок інвестицій та інвестиційних товарів.
4. Інвестиційний клімат та чинники, що роблять сприятливим інвестиційний клімат.
5. Управління інвестиційним кліматом.

Питання для самоперевірки

1. Як і для чого визначається Індекс глобальної конкурентоспроможності?
2. Якою є позиція України за Індексом глобальної конкурентоспроможності?
3. Зміст теорії міжнародної конкурентоспроможності націй М. Портера.
4. Які основні умови прийняття рішення про здійснення закордонних інвестицій?
5. Назвіть основні фактори, що визначають інвестиційну привабливість країни.
6. Дайте загальну характеристику інвестиційного клімату України.
7. Які основні складові методики визначення інвестиційної привабливості регіонів України?
8. Що є основним при складанні інвестиційного рейтингу регіонів?
9. Якими основні функції місцевої влади при забезпеченні сприятливого інвестиційного клімату свого міста чи регіону?
10. Охарактеризуйте заходи місцевої влади при формуванні сприятливого місцевого інвестиційного клімату.
11. Визначте чинники, що роблять інвестиційний клімат сприятливим.
12. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість підприємства.
13. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість регіону.
14. Охарактеризуйте чинники, за якими визначається інвестиційна привабливість сфери діяльності (галузі).
15. Визначте основні складові ринку інвестицій та інвестиційних товарів.

Питання для самостійного опрацювання

1. В який спосіб теорія міжнародної конкурентоспроможності націй пояснює сучасне місце України в глобальному економічному просторі?
2. Чи всі детермінанти конкурентоспроможності отримали розвиток в Україні?
3. Чим може зацікавити Україна своїх потенційних партнерів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції?
4. Проаналізуйте основні вимоги іноземних інвесторів до ринків, які вони прагнуть освоїти. Наскільки ці вимоги виконуються в Україні?
5. Які з прикладів вдалих муніципальних інвестиційних проектів у Вашій територіальній громаді за останні три роки залежали від участі місцевих органів влади? В чому проявилась ця участь?

Тестові завдання

1. Інвестиційний клімат – це:
 - а) сукупність політичних, правових та економічних умов, що спрямовані на активізацію інвестиційної діяльності;
 - б) сприяння становлення ринкових відносин в країні;
 - в) створення економічних та організаційних умов для сталого розвитку приватного підприємництва;
 - г) сприяння розвитку продуктивних сил, оптимізація структури виробництва в країні;
 - д) всі визначення вірні.

2. Сприятливий інвестиційний клімат країни чи регіону оцінюється потенційним іноземним інвестором за:
 - а) наявністю законодавчого забезпечення пільг іноземним інвесторам;
 - б) рівнем інфляції в даній країні;
 - в) очікуваним прибутком;
 - г) середньорічною температурою атмосферного повітря.
 - д) всі відповіді вірні.

3. Найважливіші фактори формування інвестиційного клімату з позиції потенційного інвестора – це:
 - а) стан фінансово-кредитної системи та діяльність фінансових посередників;
 - б) інвестиційна активність населення;
 - в) рівень розвитку продуктивних сил;
 - г) політична воля влади та правове поле держави.
 - д) всі відповіді вірні.

4. Можливості місцевої влади у створенні сприятливого інвестиційного клімату:
 - а) створення сприятливого законодавчого поля залучення інвестицій;
 - б) інформаційно-рекламна діяльність для залучення інвесторів;
 - в) реформування відносин власності в територіальній громаді;
 - г) інфраструктурне забезпечення.
 - д) всі відповіді вірні.

5. Фінансовий потенціал країни – це:
 - а) фінансові ресурси, що перебувають у розпорядженні органів державного управління;
 - б) взаємозв'язок руху фінансових потоків окремих господарюючих суб'єктів;
 - в) сукупність фінансових ресурсів всіх ланок фінансової системи, що у цілому характеризують фінансові можливості як окремих суб'єктів, так і країни в цілому;
 - г) потенційні можливості інвестиційного розвитку території.
 - д) всі відповіді вірні.

6. Найбільшу частку в структурі фінансового потенціалу країни займають:

- а) фінансові ресурси державних органів влади;
- б) фінансові ресурси підприємств та організацій;
- в) фінансові ресурси місцевих органів влади;
- г) фінансові ресурси населення;
- д) фінансові ресурси банківських структур.

7. До вітчизняних джерел фінансових ресурсів слід віднести:

- а) власні кошти підприємств;
- б) кошти фінансово-кредитної системи;
- в) кошти іноземних інвестиційних фондів та інші позики;
- г) кошти державних та місцевих бюджетів;
- д) кошти іноземних стратегічних інвесторів.

8. Вартість капіталу, яка може бути визначена як рівень доходності, який повинен приносити інвестиційний проект, щоб можна було забезпечити, одержання усіма інвесторами доходу, аналогічному тому, який їм забезпечували б інші об'єкти інвестування з подібним ступенем ризику – це:

- а) вартість капіталу за рахунок нерозподілених прибутків;
- б) вартість капіталу від залучення боргових ресурсів;
- в) вартість капіталу від випуску акцій;
- г) середньозважена вартість капіталу;
- д) зважена гранична вартість капіталу.

9 Вартість інвестиційного капіталу – це:

- а) міра прибутковості підприємства;
- б) премія за ризик, яку інвестори на ринку пов'язують із фірмою;
- в) необхідна ставка доходу, яку повинна мати фірма, щоб покривати витрати для залучення капіталів на ринку;
- г) необхідна ставка доходу, яку фірма мусить сплачувати для залучення капіталу;
- д) всі відповіді вірні.

10. Фактори, що визначають вартість капіталу:

- а) ризикованість доходів;
- б) частка заборгованості в структурі капіталу;
- в) фінансова стійкість компанії;
- г) структура джерел фінансування;
- д) всі відповіді вірні.

3. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Семінар

1. Особливості та форми здійснення фінансових інвестицій.
2. Інструменти фінансового інвестування.
3. Учасники ринку цінних паперів та їх функції.
4. Поняття та типи інвестиційних портфельів.
5. Аналіз та критерії оцінки інвестицій.

Питання для самоперевірки

1. Визначте характерні ознаки фінансових інвестицій.
2. Визначте характерні ознаки цінних паперів.
3. Визначте основні види та форми цінних паперів.

4. Охарактеризуйте види та особливості обігу боргових цінних паперів.
5. Охарактеризуйте види та особливості обігу похідних цінних паперів (деривативів).
6. Охарактеризуйте види та особливості обігу акцій.
7. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості акцій.
8. Назвіть фактори, що визначають інвестиційні якості облігацій.
9. Що включає в себе оцінка ефективності фінансових інвестицій.
10. Назвіть фактори, що впливають на ціну фінансових інструментів.
11. Охарактеризуйте стан ринку цінних паперів в Україні.
12. Охарактеризуйте структуру ринку цінних паперів.
13. Визначте основні функції ринку цінних паперів в Україні.
14. Визначте основні завдання ринку цінних паперів в Україні.
15. Визначте особливості функціонування первинного та вторинного ринку цінних паперів.
16. Назвіть основних учасників ринку цінних паперів в Україні.
17. Назвіть основні функції торговців цінними паперами в Україні.
18. Визначте роль та функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
19. Визначте роль та функції фондових бірж в Україні.
20. Охарактеризуйте основні операції, що проводяться на фондових біржах.
21. Визначте роль та функції саморегулюючих органів на ринку цінних паперів в Україні.
22. Охарактеризуйте основні методи державного регулювання ринку цінних паперів в Україні.
23. Визначте перспективи та напрямки розвитку ринку цінних паперів в Україні.
24. Використовуючи статистичні данні фінансових видань України та зарубіжних країн визначити показник інтегрального індексу фондового ринку на певну дату.
25. Визначте особливості портфеля цінних паперів.
26. Назвіть основні етапи формування портфелю цінних паперів.
27. Визначте складові стратегії управління портфелем цінних паперів.
28. Назвіть основні фактори, які мають бути враховані при формуванні портфеля цінних паперів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Рейтингова оцінка цінних паперів. Рейтингові агентства.
2. Похідні цінні папери та операції з ними.
3. Західні фондові ринки.
4. Напрями розвитку ринку цінних паперів в Україні.
5. Фондові індекси, їх призначення та методи розрахунку.
6. Стратегічне управління портфелем цінних паперів.

Тестові завдання

1. Фінансові інвестиції – це:
 - а) вкладення коштів у реальні активи, з метою отримання прибутку у майбутньому;
 - б) вкладення коштів у наукові розробки, патенти, ліцензії, ноу-хау;
 - в) вкладення коштів у фінансові інструменти із метою отримання коштів у майбутньому;
 - г) це майнові цінності, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку;
 - д) вкладення коштів у об'єкти інвестування.
2. Цінним папером може бути:
 - а) будь-який грошовий документ;
 - б) документ, що засвідчує майнове право;
 - в) лотерейний білет;
 - г) боргова розписка;
 - д) усі відповіді правильні.

3. Похідні цінні папери охоплюють:

- а) акції та облигації;
- б) опціони та ф'ючерси;
- в) акції та сертифікати;
- г) облигації та векселі.

4. Привілейовані акції:

- а) надають власникові право брати участь в управлінні акціонерним товариством;
- б) не надають власникові право брати участь в управлінні акціонерним товариством;
- в) надають власникові право отримувати дивіденди;
- г) не надають власникові право отримувати дивіденди;
- д) правильні відповіді б) і в).

5. Курсова ціна акції:

- а) прямо залежить від дивідендів на неї;
- б) обернено залежить від дивідендів на неї;
- в) обернено залежить від процентної ставки;
- г) прямо залежить від процентної ставки;
- д) правильні відповіді а) і в);
- е) правильні відповіді б) і г).

6. Який відсоток облигацій від розміру статутного фонду можуть випускати акціонерні товариства:

- а) до 40%;
- б) не більше 50%;
- в) не менше 30%;
- г) не більше 25%;
- д) не менше 10%.

Чи може здійснюватися випуск облигацій підприємств для формування статутного фонду:

- а) може;
- б) не може;
- в) може, у разі повної оплати раніше випущених акцій;
- г) може, з метою його поповнення;
- д) усі відповіді правильні.

7. Ринок фінансових ресурсів включає:

- а) ринок наукомісткої продукції;
- б) ринок нерухомості;
- в) кредитний ринок;
- г) ринок капіталів;
- д) ринок цінних паперів.

9. Оцінка грошових потоків, які генеруються інвестиційним проектом у рівні періоди часу називається:

- а) строком окупності;
- б) операцією нарощування;
- в) дисконтуванням;
- г) ануїтетом;
- д) перпетуїтетом.

10. Дисконтування – це метод, що дозволяє визначити:

- а) результат інвестування;
- б) оцінку поточної вартості інвестицій;
- в) майбутні доходи в діючих цінах на кінець строку використання інвестицій;
- г) оцінку грошових потоків підприємства;
- д) оцінку майбутньої вартості.

Розв'язування задач

Задача 1. Банк надав 11000 грн. у кредит на 9 місяців за ставкою 5% у місяць. Знайти прості відсотки, нараховані на задану суму наприкінці терміну.

Задача 2. Проценти за позику 1500 грн. на 8 місяців становлять 72 грн. Яка річна процентна ставка? 144 Задача

3. Банк виплачує 75 грн. кожних 2 міс. із рахунку особі, виходячи з процентної ставки 12% річних. Яка сума на особовому рахунку клієнта банку?

Задача 4. За який період часу особовий рахунок на 2000 грн. збільшиться в 2,5 рази, якщо процентна ставка 10% річних?

Задача 5. Боргове зобов'язання, придбане 7 квітня на суму 100 000 грн. погашається 23 листопада того ж року. Знайти суму погашення при нарахуванні 10% річних, використовуючи систему звичайних відсотків?

Задача 6. Яку суму грошей необхідно покласти на рахунок у банку під проценти 6% річних, щоб нагромадити 1300 грн. : а) за 3 роки; б) за 9 місяців.

Задача 7. Мале підприємство може придбати автомобіль за 16 000 грн. готівкою або заплатити 17 000 грн. через півтора року. У підприємства на рахунку в банку не менше 20 000 грн. і при цьому банк нараховує 8% річних. Яка з пропозицій вигідна для малого підприємства? Тоді порівняти, яка сума менша, та пропозиція вигідніша.

Задача 8. Переказний вексель, тратта, виданий на суму 100 000 грн. з виплатою по векселю 25 квітня. Векселетримач облікував його в банку 11 лютого. На цей момент облікова ставка за векселями в банку складала 12%. Визначити величину дисконту, яку банк отримав в момент обліку векселя? Яку суму отримав векселетримач?

Задача 9. Інвестор бажає нагромадити 50 000 грн. протягом року за рахунок банківського депозиту, який пропонує щомісячне нарахування простих відсотків за місячною процентною ставкою 5%. Яку суму необхідно покласти на депозит?

Задача 10. Визначити річний дохід обліку 90-денного векселя за простою обліковою ставкою 18% на суму 100 000 грн.

Задача 11. Знайти теперішню вартість суми 500 грн., отриманих через 4 роки: а) за процентною ставкою 6,5%; б) за обліковою ставкою 6,5%.

Задача 12. Вексель на 50 000 грн. зі сплатою 19 вересня обліковано в банку 3 липня за обліковою ставкою 12%. Визначити суму, яку отримав векседавець на момент обліку, якщо зафіксовано річний темп інфляції – 8%.

Задача 13. Яку суму заплатить боржник за користування грошима, якщо кредитор надав 15 000 грн. з 14 лютого по 8 вересня під 12% річних і враховуватиме річний темп інфляції 8%.

4. ІНВЕСТИЦІЇ В ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА**Семінар**

1. Економічна сутність реальних інвестицій.
2. Форми здійснення реального інвестування.
3. Класифікація та структура капітальних інвестицій.
4. Основні форми кругообігу реальних інвестицій.
5. Економічна оцінка об'єктів реального інвестування

Питання для самоперевірки

1. Визначте характерні ознаки реальних інвестицій.
2. Назвіть основні об'єкти реальних інвестицій.
3. Визначте критерії, за якими відбираються об'єкти для реальних інвестицій.
4. Охарактеризуйте стадії кругообігу реальних інвестицій.
5. За якими ознаками класифікують реальні інвестиції.

6. Охарактеризуйте основні показники ефективності використання основних та обігових фондів.
7. Охарактеризуйте стан ринку реальних інвестицій в Україні.
8. Охарактеризуйте стан ринку нерухомості в Україні.
9. Визначте, за якими принципами здійснюється оцінка об'єктів реального інвестування.
10. Визначте фактори, що впливають на оцінку об'єктів нерухомості.
11. Які види вартості об'єктів власності використовуються при оцінці нерухомості?
12. Визначте основні методи оцінки об'єктів нерухомості.
13. Як визначається оцінка несільськогосподарських земель в Україні?
14. В якій послідовності проводиться експертна грошова оцінка об'єктів нерухомості?

Питання для самостійного опрацювання

1. Стан ринку нерухомості в Україні.
2. Методи оцінки об'єктів нерухомості.
3. Грошова оцінка сільськогосподарських земель.
4. Об'єкти реальних інвестицій. Особливості та форми реальних інвестицій. Портфель реальних інвестицій.
5. Види вартості об'єктів реальних інвестицій.
6. Інтелектуальні інвестиції та інтелектуальна власність.
7. Об'єкти та форми інтелектуальних інвестицій.
8. Основні напрями державної інноваційної політики.

Тестові завдання

1. Чисті виробничі інвестиції підприємства – це:
 - а) інвестиції, спрямовані на відтворення основних фондів;
 - б) сума валових інвестицій та амортизаційних відрахувань підприємства;
 - в) сума валових інвестицій, зменшена на суму амортизаційних відрахувань;
 - г) вкладення капіталу в певні об'єкти самим інвестором без участі фінансових посередників;
 - д) інвестиції у фінансові активи підприємства.
2. Виберіть серед перелічених варіантів напрямки реального інвестування:
 - а) відкриття підприємством депозитного рахунку в комерційному банку;
 - б) спорудження нового адміністративного корпусу підприємства;
 - в) придбання акцій підприємств-конкурента, яке перебуває у стані кризи;
 - г) придбання верстатів з числовим програмним управлінням для заміни існуючого обладнання основного цеху;
 - д) заміна системи теплопостачання дитячого комбінату підприємства.
3. Технологічна структура капітальних вкладень характеризується:
 - а) складом грошових засобів, використовуваних за різним призначенням;
 - б) часткою капітальних вкладень у будівельно-монтажні роботи, придбання обладнання тощо;
 - в) співвідношенням грошових засобів, вкладених у просте і розширене відтворення;
 - г) співвідношенням грошових засобів, вкладених у різні галузі промисловості;
 - д) співвідношенням грошових засобів, виділених для різних економічних регіонів країни.
4. Галузева структура капіталовкладень характеризується:
 - а) співвідношенням грошових засобів, виділених для різних економічних регіонів країни;
 - б) співвідношенням грошових засобів, вкладених у просте і розширене відтворення;
 - в) співвідношенням засобів, вкладених у нове будівництво, розширення, технічне переозброєння і реконструкцію діючих об'єктів;
 - г) співвідношенням грошових засобів, вкладених у різні галузі промисловості.
5. За джерелами фінансування капітальні вкладення поділяються на:
 - а) централізовані інвестиції;
 - б) місцеві інвестиції;

- в) приватні інвестиції;
 - г) бюджетні інвестиції;
 - д) децентралізовані інвестиції.
6. До централізованих джерел фінансування капітальних вкладень належать:
- а) бюджетні асигнування;
 - б) прибуток і економія від капітальних робіт, які виконуються господарським способом;
 - в) мобілізація внутрішніх ресурсів у будівництві;
 - г) прибуток від основної діяльності; д) амортизаційні відрахування;
 - д) усі відповіді правильні.
7. Який метод не використовується при вартісній оцінці нерухомого майна:
- а) доходний метод;
 - б) хеджирування;
 - в) метод валової ренти;
 - г) метод прямої капіталізації;
 - д) витратний метод.
8. До форм реального інвестування не відноситься:
- а) придбання цілісних майнових комплексів;
 - б) нове будівництво;
 - в) приватизація;
 - г) модернізація;
 - д) перепрофілювання.
9. Капітальні вкладення поділяють на:
- а) державні капітальні вкладення;
 - б) власних фінансових ресурсів інвестора;
 - в) коштів іноземних інвесторів;
 - г) капітальні трансферти;
 - д) усі відповіді правильні.
10. Інтелектуальні інвестиції здійснюються у вигляді:
- а) придбання патентів, ліцензій, промислових зразків, товарних знаків;
 - б) придбання інформаційних послуг;
 - в) придбання інтелектуальної продукції у матеріальній формі (проектної документації, програм, ноу-хау);
 - г) вкладення у людський капітал;
 - д) всі відповіді вірні.

Розв'язування задач

Задача 1. Інвестор планує одержати 20% доходу на свої інвестиції в об'єкт нерухомості. Для фінансування угоди є можливість отримати кредит у розмірі 80% від вартості цього об'єкта нерухомості під 12% річних. Визначимо ставку капіталізації та вартість об'єкта нерухомості при умові, якщо чистий операційний дохід від нього становить 50 000 грн.

Задача 2. Є два варіанти будівництва заводу на випуск 4000 машин за рік. За першим варіантом будівництво триватиме 5 років, за другим – 4 роки. Питомі капітальні вкладення на машину відповідно становлять 8000 і 8880 грн. Розподіл їх за роками рівномірний за обома варіантами, собівартість машин однакова. Визначити загальну суму приведених затрат до початку і закінчення будівництва.

Задача 3. Визначити питомі капіталовкладення з врахуванням строку будівництва підприємства. Строк будівництва – 5 років. Кошторисна вартість проекту – 450 млн грн. Розподіл за роками наступний: $K_1=70$, $K_2=100$, $K_3=120$, $K_4=130$, $K_5=30$. Обсяг випуску продукції 9 000 грн. Пояснити, з врахуванням чого здійснюється оцінка ефективності

Задача 4. Інвестор поклав у банк 15 000 грн. під 10% річних. Визначити величину суми вкладу через 5 років.

Задача 5. Визначити, яку суму необхідно покласти на депозит, щоб через 4 роки власник депозиту одержав 12000 грн., якщо ставка відсотку становить 15%.

Задача 6. Фінансовий менеджер підприємства запропонував інвестору інвестувати 5000 грн. в його підприємство, пообіцявши повернути інвестору 6000 грн. через два роки. Маючи інші інвестиційні можливості, інвестор повинен вяснити, яка процентна ставка прибутковості запропонованого варіанту.

Задача 7. Визначити величину суми вкладу через 4 років, якщо інвестор поклав в банк 1200 грн. під 15% річних із щоквартальним нарахуванням відсотків.

Задача 8. Підприємець хоче покласти на депозит у банк 10 000 грн. одноразово під 5% річних на п'ять років: а) за умови нарахування простих процентів; б) за умови нарахування складних процентів. Яку суму грошей матиме підприємець наприкінці першого року і який буде результат через п'ять років.

Задача 9. Вартість адміністративних будівель підприємства оцінюється в 150 000 грн. Прогнозується її щорічне зростання на 12% з урахуванням перспективного місця розташування та попиту на аналогічні об'єкти. Визначити майбутню вартість адміністративних будівель через 5 років.

Задача 10. Власник планує продавати свій бізнес через 1 рік за попередньою оцінкою, вартістю 100 000 грн. Чи достатнім для придбання бізнесу через рік буде внесок у розмірі 80000 грн., якщо річна банківська процентна ставка становить 20%, а нарахування відсотків відбувається щоквартально.

5. ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ

Семинар

1. Сутність та класифікація інвестиційних проектів
2. Життєвий цикл інвестиційного проекту
3. Способи реалізації інвестиційних проектів
4. Склад техніко-економічного обґрунтування інвестицій
5. Типи проектного фінансування

Питання для самоперевірки

1. Що таке проект? Чим проект відрізняється від програми та плану?
2. Які особливості інвестиційних проектів?
3. Чим відрізняється звичайний проект від інвестиційного?
4. За якими ознаками класифікують інвестиційні проекти?
5. Що таке фази та стадії циклу проекту?
6. Які проекти належать до взаємовиключних? До заміщуючих? До синергійних?
7. Охарактеризуйте порядок розробки інвестиційного проекту.
8. Що включає в себе техніко-економічне обґрунтування проекту?
9. Що таке процедура експертизи інвестиційного проекту?
10. Охарактеризуйте грошовий потік за періодом життєвого циклу інвестиційного проекту.
11. У чому полягає сутність стратегії підготовки інвестиційного проекту?

Питання для самостійного опрацювання

1. Життєвий цикл проекту: підхід Світового банку.
2. Життєвий цикл проекту: підхід UNIDO.
3. Методи розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах.
4. Міжнародні інвестиційні інститути.
5. Державні проектні інститути.
6. Відмінність між економічним і фінансовим аналізом проекту.

Тестові завдання

1. Інвестиційний проект – це:

- а) спеціальним способом підготовлена документація, що містить максимально повний опис і обґрунтування всіх особливостей майбутнього інвестування;
- б) комплекс заходів, що здійснюються інвестором з метою реалізації свого плану нарощування капіталу;
- в) система організаційно–правових і розрахунково–фінансових документів, які визначають порядок взаємопов'язаних у часі та просторі й узгоджених із ресурсами організаційних заходів, спрямованих на розвиток підприємства;

- г) всі відповіді вірні;
- д) всі відповіді хибні.

2. Найчастіше на практиці інвестиційний проект – це:

- а) об'єкт фінансового інвестування;
- б) об'єкт реального інвестування;
- в) об'єкт змішаного інвестування;
- г) всі відповіді вірні;
- д) всі відповіді хибні.

3. Коли один проект підвищує ефективність від реалізації іншого, то такі проекти називаються:

- а) заміщувальні;
- б) умовні;
- в) синергійні;
- г) взаємодоповнюючі;
- д) незалежні.

4. Якщо реалізація одного проекту одночасно позбавляє необхідності реалізації інших, то такі проекти називаються:

- а) незалежні;
- б) синергійні;
- в) взаємовиключні;
- г) умовні;
- д) залежні.

5. Життєвий цикл проекту – це:

- а) час від першої затрати на проект до останньої вигоди від проекту;
- б) час, протягом якого готуються і реалізуються інвестиційні наміри інвестора;
- в) визначення різних стадій розроблення і реалізації проекту;
- г) всі відповіді вірні;
- д) вірних відповідей немає.

6. На передінвестиційній стадії життєвого циклу інвестиційного проекту здійснюється:

- а) попередня техніко-економічна оцінка проекту;
- б) розробка попереднього інформаційного меморандуму;
- в) експертиза проекту;
- г) оцінка результатів;
- д) детальна оцінка ефективності інвестиційного проекту.

7. Стадіями життєвого циклу проекту є:

- а) початкова;
- б) інвестиційна;
- в) проектна;
- г) передінвестиційна;
- д) експлуатаційна.

8. Різниця між грошовими надходженнями та витратами за певний період часу реалізації інвестиційного проекту – це:

- а) інвестиційний дохід;

- б) грошовий потік;
- в) інвестиційний прибуток;
- г) загальний потік інвестицій;
- д) всі відповіді вірні.

9. До внутрішніх джерел фінансування інвестиційного проекту відносять:

- а) позики;
- б) власні засоби;
- в) залучені кошти;
- г) державні субсидії;
- д) всі відповіді вірні.

10. До зовнішніх джерел фінансування інвестиційного проекту належать:

- а) прибуток підприємства;
- б) кредити іноземних банків;
- в) позики міжнародних фінансових організацій;
- г) прями та портфельні іноземні інвестиції;
- д) всі відповіді вірні.

Розв'язування задач

Задача 1. Є два варіанти нарахування відсотків на кошти, які розміщуються на депозит у банк. За варіантом першим – нарахування відбуваються щомісячно за ставкою 24% річних, а за другим варіантом – щоквартально за ставкою 28% річних. Визначити ефективну річну ставку за кожним варіантом.

Задача 2. Які кошти треба мати сьогодні, щоб через п'ять років повернути борг у сумі 500000 грн. (банківський процент у перші два роки 3,5%, у наступні три роки – 5%).
Задача 10. Підприємець планує придбати офісне приміщення через 2 роки. Вартість аналогічного приміщення сьогодні оцінюється в 120 000 грн. і прогнозується її збільшення на 5% щорічно. Чи вистачить у підприємця коштів на придбання офісу, якщо він вкладатиме наприкінці кожного року 50 000 грн. на рахунок під 15% річних.

Задача 3. Вклади в однаковій сумі 100 000 грн. здійснюються на депозитний рахунок на початок кожного року під 5% річних протягом 5 років. Скільки грошей буде на рахунку наприкінці п'ятого року.

Задача 4. Банк надав 11000 грн. у інвестиційний кредит на 9 місяців за ставкою 5% у місяць. Знайти прості відсотки, нараховані на задану суму наприкінці терміну.

Задача 5. Проценти за інвестиційну позику 1500 грн. на 8 місяців становлять 72 грн. Яка річна процентна ставка?

Задача 6. Банк виплачує 75 грн. кожних 2 міс. із рахунку особі, виходячи з процентної ставки 12% річних. Яка сума на депозитному рахунку клієнта банку?

Задача 7. За який період часу депозитний рахунок на 2000 грн. збільшиться в 2,5 рази, якщо процентна ставка 10% річних?

Задача 8. Інвестиція у боргове зобов'язання, придбане 7 квітня на суму 100000 грн. повертається (погашається) 23 листопада того ж року. Знайти суму погашення при нарахуванні 10% річних, використовуючи систему звичайних відсотків?

Задача 9. Визначити дохідність інвестування, якщо активи інвестора на початку року оцінювалися в 120 тис. грн., а наприкінці року могли бути продані за 150 тис. грн.

Задача 10. Визначити середньорічну дохідність інвестування, якщо за 3 роки капітал інвестора збільшився на 56 %.

6. МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Семінар

1. Види і методи оцінки ефективності проекту.
2. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту.
3. Критерії ефективності проектів.
4. Аналіз беззбитковості проекту.
5. Правила використання критеріїв оцінки ефективності інвестиційних проектів.

Питання для самоперевірки

1. Визначте структуру та зміст інвестиційних проектів.
2. За якими ознаками класифікують інвестиційні проекти?
3. Назвіть основні складові бізнес-плану інвестиційного проекту.
4. Охарактеризуйте процедуру оцінки інвестиційного проекту інвестором.
5. Які аспекти проектного аналізу Ви знаєте?
6. Які складові включає в себе фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту?
7. Що включають в себе початкові інвестиційні витрати, операційні та ліквідаційні грошові потоки за проектом?
8. Назвіть основні критерії та показники, за якими визначається ефективність інвестиційного проекту.
9. Що таке чистий приведений дохід, індекс рентабельності інвестицій?
10. Охарактеризуйте зміст внутрішньої норми доходності інвестицій.

Питання для самостійного опрацювання

1. Взаємозалежність фінансового та економічного аналізу проектів.
2. Підходи до визначення чистої теперішньої вартості проекту.
3. Технічний аспект інвестиційного проекту.
4. Соціальний аспект інвестиційного проекту.
5. Екологічний аспект інвестиційного проекту.
6. Інституційний аспект інвестиційного проекту.
7. Комерційний аспект інвестиційного проекту.

Тестові завдання

1. Назвіть основні методи оцінки реальних інвестиційних проектів:
 - а) коефіцієнт ділової активності, заборгованості та забезпечення власними обіговими коштами;
 - б) чиста теперішня вартість, внутрішня норма рентабельності, індекс прибутковості;
 - в) коефіцієнти ліквідності, фінансової залежності та співвідношення ціни продукції та її собівартості;
 - г) коефіцієнти інвестування, співвідношення власних і залучених коштів і фінансової незалежності;
 - д) всі відповіді вірні.
2. До аспектів проектного аналізу не відноситься:
 - а) технічний;
 - б) інституціональний;
 - в) комерційний;
 - г) ергономічний.
 - д) екологічний.
3. Інвестиційний проект вигідний, якщо:
 - а) $IRR = i$;
 - б) $IRR > i$;
 - в) $IRR < i$.

в) $IRR = 0$.

д) вірних відповідей немає.

4. Різниця між сумою дисконтованих вигід і дисконтованих витрат – це:

а) PI;

б) NPV;

в) IRR;

г) BCR;

д) PBR.

5. Частка дисконтованих вигід до дисконтованих витрат – це:

а) PI;

б) NPV;

в) IRR;

г) BCR;

д) PBR.

6. Вкажіть якого значення набуде коефіцієнт вигод/витрат (BCR), якщо чиста теперішня вартість проекту більша нуля ($NPV > 0$):

а) $BCR < 1$

б) $BCR > 1$

в) $BCR = 1$

г) $BCR = 0$

д) BCR не визначається.

7. Вкажіть якого значення набуде коефіцієнт вигод/витрат (BCR), якщо чиста теперішня вартість проекту менша нуля ($NPV < 0$):

а) $BCR < 1$

б) $BCR > 1$

в) $BCR = 1$

г) $BCR = 0$

д) BCR не визначається.

8. Проект можна вважати ефективним, якщо:

а) внутрішня норма рентабельності проекту (IRR) $>$ ставки кредиту;

б) коефіцієнт вигод/витрат (BCR) < 1 ;

в) внутрішня норма рентабельності проекту (IRR) $<$ ставки кредиту;

г) чиста теперішня вартість проекту (NPV) < 0 ;

д) рентабельність проекту $> 5\%$.

9. Приховані вигоди — це:

а) матеріальні вигоди, зумовлені збільшенням витрат або отриманням додаткових доходів;

б) неодержані доходи від найкращого альтернативного використання активу;

в) втрачені вигоди від використання обмежених ресурсів;

г) побічні вигоди, які супроводжують проект і не можуть бути визначені безпосередньо;

д) екологічні вигоди.

10. До критеріїв визначення ефективності інвестиційних проектів не відноситься:

а) чиста теперішня вартість;

б) внутрішня норма рентабельності;

в) коефіцієнт вигод/витрат;

г) продуктивність праці;

д) індекс прибутковості.

Розв'язування задач

Задача 1. Визначити середньорічну дохідність інвестування, якщо фінансові активи інвестора на початку року оцінювалися у 120 тис. грн. (акції та облігації), за два наступні роки були отримані дивіденди в сумі 15 тис. грн., а ринкова вартість цінних паперів інвестора зменшилася до 110 тис. грн.

Задача 2. За інвестиційним проектом вартістю 30 млн грн передбачаються грошові надходження у першому році 10 млн грн, у другому році 16 млн грн та у третьому році 15 млн грн. Визначити чистий приведений доход за проектом, якщо ставка дисконту становить 15%.

Задача 3. Оцінити інвестиційний проект, який має такі параметри: стартові інвестиції – 8000 тис. грн; період реалізації – 3 роки; грошовий потік по 27 роках (тис. грн): 4000; 4000; 5000; необхідна ставка доходності (без врахування інфляції) – 18%; середньорічний індекс інфляції – 10%.

Задача 4. Трьохрічний інвестиційний проект характеризується наступними даними: одноразові інвестиції становлять 136000 грн.; доходи по рокам (віднесені до кінця відповідного року) прогножуються в наступних об'ємах (тис. грн.): 50,0; 70,0; 80,0. Ціна капіталу дорівнює 13%. Необхідно визначити строк окупності цього проекту.

Задача 5. Проект А, дано: суму початкових інвестицій (I) – 18 млн. грн.; ставку дисконту (i) – 26 % ; термін реалізації проекту (t) – 5 років; вигоди від реалізації проекту за п'ять років (B_t) – 16, 32, 25, 38, 26 млн. грн. відповідно; витрати від реалізації проекту за п'ять років (B_t) – 11, 15, 27, 14, 21 млн. грн. відповідно.

Проект Б, дано: суму початкових інвестицій (I) – 10 млн. грн.; ставку дисконту (i) – 26 % ; термін реалізації проекту (t) – 5 років; вигоди від реалізації проекту за п'ять років (B_t) – 14, 16, 19, 18, 24 млн. грн. відповідно; витрати від реалізації проекту за п'ять років (B_t) – 9, 11, 10, 12, 15 млн. грн. відповідно.

Необхідно порівняти фінансову ефективність даних інвестиційних проектів, визначити кращого з них, порахувавши їх чисту теперішню вартість (NPV), коефіцієнт вигід витрат (BCR), індекс прибутковості (PI), період окупності (PBR) та внутрішню норму рентабельності (IRR).

Задача 6. Підприємству необхідно проаналізувати доцільність вкладення капіталу у проект вартістю 750 тис. грн., за якими планують отримувати грошові потоки протягом трьох років, а саме: 1-й рік 350 тис. грн, 2-й рік 400 тис. грн., 3-й рік 420 тис. грн. Оцінити прийнятність проекту: 1) за середньоринкової ставки доходності 25%. 2) за умови, що середньоринкова ставка доходності змінюється протягом періоду експлуатації проекту і становить щороку: 25%, 30%, 23%.

Задача 7. Припустимо, що акціонерне товариство хоче придбати швейну фабрику за 310 тис. грн., рівень рентабельності за альтернативними вкладеннями становить 10%. Згідно із розрахунками ця швейна фабрика здатна забезпечити отримання щорічно грошових надходжень на суму 80 тис. грн. протягом семи років. Визначити чи є доцільною така пропозиція?

Задача 8. Фірмі запропоновано за 500 млн. грн. купити приміщення для великого універсального магазину, організація роботи якого може забезпечити щорічний прилив грошових засобів у розмірі 100 млн. грн. протягом 10 наступних років. Стандартний рівень доходності за альтернативними формами інвестування становить на момент проведення аналізу 10%. 1) Чи варто фірмі купувати цей магазин? 2) Визначте рентабельність інвестицій у купівлю універсального магазину.

Задача 9. Знайти значення внутрішньої норми рентабельності інвестиційного проекту вартістю 20 млн. грн., який передбачає такі грошові надходження $p_1=6$ млн. грн., $p_2=8$ млн. грн., $p_3=14$ млн. грн., якщо середньо галузева норма доходності за подібними проектами перебуває в межах 15–20%.

Задача 10. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 160 000 гривень передбачає отримання річного доходу у розмірі 30 000 гривень на протязі 15 років. Оцініть доцільність такої інвестиції, якщо коефіцієнт дисконтування 15%.

7. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Семінар

1. Фінансові ресурси та способи їх залучення до інвестування.
2. Самофінансування. Акціонування. Боргове фінансування.
3. Інші джерела фінансування інвестиційної діяльності.
4. Фінансування за рахунок дотацій. Змішане фінансування.
5. Форфейтинг. Лізинг і селенг та ін.
6. Вартість капіталу. Індивідуальна вартість джерел капіталу.
7. Розробка стратегії формування фінансових ресурсів інвестування.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте зміст інвестиційних ресурсів підприємства.
2. Визначте принципи формування інвестиційних ресурсів підприємства.
3. Назвіть основні форми інвестиційних ресурсів підприємства.
4. Обґрунтуйте потреби в інвестиційних ресурсах.
5. Охарактеризуйте методи розрахунку загального обсягу інвестиційних ресурсів.
6. Назвіть схеми та джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства.
7. Назвіть проблеми формування та акумулювання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення інвестиційної діяльності.
8. Охарактеризуйте основні методи фінансування інвестиційної діяльності.
9. Визначте роль амортизації у фінансуванні інвестиційних проектів.
10. Назвіть основні методи нарахування амортизації.
11. Визначте роль банківського кредитування у фінансуванні інвестиційних проектів.
12. Охарактеризуйте економічну сутність вартості капіталу інвестиційного проекту.
13. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу від залучення боргових ресурсів.
14. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу від випуску акцій.
15. Охарактеризуйте модель визначення вартості капіталу за рахунок нерозподілених прибутків.
16. Охарактеризуйте модель середньозваженої вартості капіталу.
17. Охарактеризуйте модель зваженої граничної вартості капіталу.
18. Назвіть методи оптимізації структури інвестиційних ресурсів.
19. Розкрийте зміст фінансового та оперативного важелю.
20. Як визначається оптимальна структура інвестиційних ресурсів з урахуванням ризику?

Питання для самостійного опрацювання

1. Роль банківського кредитування у фінансуванні інвестицій.
2. Амортизаційна політика та її роль в активізації інвестиційної діяльності.
3. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємств.
4. Методи розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах.
5. Поняття - вартість капіталу інвестиційного проекту, його економічна сутність.
6. Інвестиційні ресурси підприємства та їх класифікація.
7. Проблеми формування та акумулювання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення інвестиційної діяльності.
8. Власні джерела інвестицій в економіку України та їх стан.
9. Акціонування як спосіб залучення інвестицій.
10. Форфейтинг та його сутність.
11. Лізинг і селенг в інвестиційній діяльності.

Тестові завдання

1. Фінансовий потенціал країни – це:

- а) фінансові ресурси, що перебувають у розпорядженні органів державного управління;
- б) взаємозв'язок руху фінансових потоків окремих господарюючих суб'єктів;
- в) сукупність фінансових ресурсів всіх ланок фінансової системи, що у цілому характеризують фінансові можливості як окремих суб'єктів, так і країни в цілому;
- г) потенційні можливості інвестиційного розвитку території;
- д) всі відповіді хибні.

2. Найбільшу частку в структурі фінансового потенціалу країни займають:

- а) фінансові ресурси державних органів влади;
- б) фінансові ресурси підприємств та організацій;
- в) фінансові ресурси місцевих органів влади;
- г) фінансові ресурси населення;
- д) фінансові ресурси банківських структур.

3. До вітчизняних джерел фінансових ресурсів слід віднести:

- а) власні кошти підприємств;
- б) кошти фінансово-кредитної системи;
- в) кошти іноземних інвестиційних фондів та інші позики;
- г) кошти державних та місцевих бюджетів;
- д) кошти іноземних стратегічних інвесторів.

4. Вартість капіталу, яка може бути визначена як рівень доходності, який повинен приносити інвестиційний проект, щоб можна було забезпечити, одержання усіма інвесторами доходу, аналогічному тому, який їм забезпечували б інші об'єкти інвестування з подібним ступенем ризику – це:

- а) вартість капіталу за рахунок нерозподілених прибутків;
- б) вартість капіталу від залучення боргових ресурсів;
- в) вартість капіталу від випуску акцій;
- г) середньозважена вартість капіталу;
- д) зважена гранична вартість капіталу.

5. Вартість інвестиційного капіталу – це:

- а) міра прибутковості підприємства;
- б) премія за ризик, яку інвестори на ринку пов'язують із фірмою;
- в) необхідна ставка доходу, яку повинна мати фірма, щоб покривати витрати для залучення капіталів на ринку;
- г) необхідна ставка доходу, яку фірма мусить сплачувати для залучення капіталу;
- д) всі відповіді вірні.

6. Фактори, що визначають вартість капіталу:

- а) ризикованість доходів;
- б) частка заборгованості в структурі капіталу;
- в) фінансова стійкість компанії;
- г) структура джерел фінансування;
- д) всі відповіді вірні.

7. Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиційна діяльність може здійснюватись за рахунок:

- а) власних фінансових ресурсів інвестора;
- б) позикових фінансових ресурсів інвесторів;
- в) залучених коштів;
- г) бюджетних інвестиційних асигнувань;
- д) всі відповіді вірні.

8. До позитивних моментів використання позичкового капіталу відноситься:

- а) досить широкі можливості залучення;
- б) збільшення фінансового потенціалу підприємства;
- в) можливість збільшити приріст рентабельності власного капіталу;
- г) всі відповіді вірні;

- д) всі відповіді вірні.
9. До негативних моментів використання позичкового капіталу відноситься:
- складність залучення;
 - необхідність надання гарантів;
 - зниження норми рентабельності активів;
 - зростання ризику банкрутства;
 - д) всі відповіді вірні.
10. До позитивних моментів використання власного капіталу відноситься:
- простота залучення;
 - висока віддача;
 - зменшення ризику банкрутства;
 - г) всі відповіді вірні;
 - д) всі відповіді вірні.

8. ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ

Семінар

- Інноваційна форма інвестицій .
- Венчурне підприємництво.
- Інтелектуальні інвестиції.
- Інфраструктура інноваційної діяльності.
- Фінансування інноваційних проектів.
- Оцінювання економічної ефективності інновацій.

Питання для самоперевірки

- Визначте характерні ознаки інтелектуальних інвестицій.
- Назвіть основні види інноваційних інвестицій.
- Назвіть основні функції бізнес-інкубаторів.
- Охарактеризуйте роль технопарків в розвитку інноваційної діяльності.
- Охарактеризуйте законодавче забезпечення охорони інтелектуальної власності.
- Визначте особливості оцінки нематеріальних активів підприємства.
- Охарактеризуйте основні типи інновацій.
- Охарактеризуйте види і джерела фінансування інноваційної діяльності.
- Вкажіть особливості інноваційного розвитку в Україні.
- Що таке трансфер технологій?
- Наведіть класифікації видів інновацій за рядом основних ознак.
- Які чинники найбільшою мірою стимулюють підприємства до залучення інновацій?
- Назвіть існуючі моделі вибору інноваційної стратегії підприємства.
- Вкажіть основні елементи інноваційної політики підприємства.
- За яких умов можливе виникнення технополісів?

Питання для самостійного опрацювання

- Інтелектуальні інвестиції та інтелектуальна власність.
- Об'єкти та форми інтелектуальних інвестицій.
- Основні напрями державної інноваційної політики.
- Діяльність венчурних підприємств в Україні
- Особливості патентування винаходів та корисних моделей в Україні.
- Правові аспекти охорони інтелектуальної власності.
- Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.
- Франчайзинг.
- Теорії становлення інновацій.
- Показники ефективності інноваційної діяльності.

Тестові завдання

1. Вкажіть що є видом ліцензійного платежу:
 - а) розрахунки векселями;
 - б) термінальний платіж;
 - в) роялті;
 - г) безготівкові розрахунки;
 - д) платіж з використанням акредитиву.
2. Вкажіть що охороняє авторське право:
 - а) ідею твору;
 - б) автора;
 - в) матеріальну форму втілення ідеї твору;
 - г) назву твору;
 - д) метод створення твору.
3. Вкажіть чим засвідчується право власності на винахід (корисну модель):
 - а) патентом;
 - б) ліцензією;
 - в) авторським посвідченням;
 - г) спеціальним рішенням спеціалістів;
 - д) актом приймання винаходу до використання.
4. Передавання права на використання нематеріальних ресурсів власником цього права іншій зацікавленій особі здійснюється у формі:
 - а) патенту;
 - б) ліцензії;
 - в) свідоцтва;
 - г) авторського посвідчення;
 - д) сертифікату.
5. Структура, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для виникнення та ефективної діяльності малих інноваційних фірм, має назву:
 - а) науково-промисловий комплекс;
 - б) бізнес - “інкубатор ”;
 - в) технопарк;
 - г) корпорація;
 - д) технополіс.
6. Малі підприємства у технологічно прогресивних галузях економіки, що спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, створення і впровадження інновацій - це:
 - а) венчурні фірми;
 - б) комп’ютерні фірми;
 - в) проектно-цільові фірми;
 - г) мережеві фірми;
 - д) рекламні фірми.
7. Фірми, що створюють інновації для потреб вузького сегмента ринку – це:
 - а) експлеренти;
 - б) комутанти;
 - в) патієнти;
 - г) віоленти.
 - д) франчайзі.
8. Об’єднання наукових, інноваційних, науково-технологічних парків і бізнес-інкубаторів на певній території з метою економічного розвитку регіону –це:
 - а) технополіс;
 - б) бізнес-інкубатор;
 - в) технопарк;
 - г) асоціація;

д) консорціум.

9. Компактно розташований науково-технічний комплекс, до складу якого входять наукові установи, вищі навчальні заклади, комерційні підприємства, консалтингові, інформаційні служби – це:

- а) технополіс;
- б) бізнес-інкубатор;
- в) технопарк;
- г) асоціація;
- д) консорціум.

10. Підприємство, що продає права на виробництво або продаж продукції і послуг іншій компанії з використанням своєї торгової марки називається:

- а) франшиза;
- б) франчайзер;
- в) франчайзі;
- г) патієнт;
- д) віолент;

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. В цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (max = 40 балів)								Підсумковий контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Класифікація інвестицій. Інвестиційна діяльність.
2. Ринкова модель інвестиційного процесу. Механізм ціноутворення на інвестиційному ринку.
3. Інвестиційний клімат та фактори, що його утворюють.
4. Інвестиційна сфера України
5. Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності.
6. Економічні засади взаємодії різних груп інвесторів.
7. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності.
8. Державне регулювання інвестиційного процесу.
9. Організаційна структура та форми діяльності інвестиційних компаній.
10. Розвиток інвестиційних компаній в Україні.
11. Сутність іноземних інвестицій та їх класифікація.
12. Проблеми іноземного інвестування в Україні.
13. Державна політика заохочення іноземних інвестицій.
14. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності.
15. Історичні аспекти створення вільних економічних зон.
16. Сутність вільних економічних зон та їх роль у залученні іноземних інвестицій.
17. Нормативна база створення та діяльності ВЕЗ в Україні.
18. Сучасний стан ВЕЗ в Україні.
19. Характеристика цінних паперів, їх класифікація та взаємозв'язок.
20. Документарна та бездокументарна форма ЦП.
21. Первинний та вторинний ринок цінних паперів.
22. Моделі ринку цінних паперів.
23. Учасники ринку цінних паперів.
24. Біржі в сучасній ринковій інфраструктурі.
25. Функціонування бірж в Україні.
26. Депозитарії та зберігачі, реєстратори.
27. Національна депозитарна система.
28. Клірингова система.
29. Позабіржова фондова торгова система.
30. Біржові індекси.
31. Індекси, що розраховуються на фондовому ринку України. Рейтингова оцінка акцій та облігацій.
32. Незалежні рейтингові агентства.
33. Поняття та типи інвестиційного портфеля.
34. Сучасна портфельна теорія.
35. Методики оцінки вартості фінансових інструментів.
36. Сучасні методики оцінки ефективності портфеля цінних паперів.
37. Класифікація реальних інвестицій.
38. Життєвий цикл проекту.
39. Економічна сутність інвестицій
40. Склад техніко-економічного обґрунтування інвестицій.
41. Бізнес-план інвестиційного проекту.
42. Маркетингове планування.
43. Види та форми інвестицій
44. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємств
45. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності підприємств
46. Фінансово-математичні основи інвестиційного проектування.
47. Загальна характеристика критеріїв та методів оцінки реальних інвестиційних проектів.

48. Період окупності проекту.
49. Облікова норма доходності.
50. Чиста теперішня вартість.
51. Внутрішня норма рентабельності.
52. Індекс прибутковості.
53. Функціональні учасники інвестиційного процесу
54. Загальні основи планування капітальних вкладень.
55. Фінансування реальних інвестицій.
56. Оцінка вартості капіталу інвестиційного проекту.
57. Аналіз беззбитковості капіталовкладень та цільове планування прибутку.
58. Управління витратами інвестиційного проекту. Операційний важіль.
59. Визначення оптимального бюджету капіталовкладень.
60. Аналіз фінансових коефіцієнтів.
61. Поняття та види проектних ризиків.
62. Співвідношення ризику і доходу.
63. Аналіз чутливості проекту.
64. Аналіз сценаріїв проекту.
65. Механізми нейтралізації інвестиційних ризиків.
66. Класифікація інвестицій. Інвестиційна діяльність.
67. Ринкова модель інвестиційного процесу.
68. Економічна взаємозалежність інвестиційних проектів.
69. Інвестиційний клімат та фактори, що його утворюють.
70. Інвестиційна сфера України.
71. Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності.
72. Класифікація інвестиційних проектів.
73. Економічні засади взаємодії різних груп інвесторів.
74. Поняття життєвого циклу інвестиційного проекту.
75. Методи зниження ризику в інвестиційному проекті.
76. Середовище інвестиційного проекту.
77. Методики оцінки інвестиційних проектів.
78. Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності.
79. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності.
80. Державне регулювання інвестиційного процесу.
81. Розвиток інвестиційних компаній в Україні.
82. Альтернативна вартість та її використання у інвестиційному аналізі.
83. Характеристика цінних паперів, їх класифікація та взаємозв'язок.
84. Первинний та вторинний ринок цінних паперів.
85. Аналіз впливу внутрішніх факторів на успішність виконання інвестиційного проекту.
86. Поняття майбутньої і теперішньої вартості грошового потоку.
87. Учасники ринку цінних паперів.
88. Номінальна та реальна процентні ставки.
89. Поняття та типи інвестиційного портфеля.
90. Сучасна портфельна теорія.
91. Класифікація реальних інвестицій.
92. Оцінка впливу інвестиційного проекту на економіку країни.
93. Фактори, які впливають на вартість грошей.
94. Визначення економічної привабливості та ефективності інвестиційного проекту.
95. Механізми нейтралізації інвестиційних ризиків.
96. Поняття явних і неявних вигід та затрат інвестиційного проекту.
97. Соціальне середовище інвестиційного проекту та його оцінка.
98. Аналіз сценаріїв розвитку інвестиційного проекту.
99. Аналіз беззбитковості капіталовкладень та цільове планування прибутку.

100. Поняття та види проектних ризиків.
101. Управління витратами інвестиційного проекту.
102. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.
103. Співвідношення ризику і доходу.
104. Неформальні процедури відбору та оцінки інвестиційних проектів.
105. Джерела фінансування проекту.
106. Учасники інвестиційного проекту.
107. Визначення економічної вартості проекту.
108. Порівняння інвестиційних проектів за допомогою різних критеріїв оцінки.
109. Внутрішня норма рентабельності.
110. Поняття та розрахунок беззбитковості проекту.
111. Особливості підготовки фінансового обґрунтування інвестиційного проекту.
112. Чиста теперішня вартість.
113. Поняття проектного ризику та його види.
114. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності.
115. Фінансовий аналіз інвестиційного проекту.
116. Учасники ринку цінних паперів.
117. Критерії фінансового аналізу проекту.
118. Економічний аналіз проекту.
119. Оцінка впливу зовнішніх факторів на інвестиційний проект.
120. Інвестиційний ринок. Взаємозв'язок інвестиційного та фінансового ринків.

ТЕСТИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. ДО ВЛАСНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ВІДНОСЯТЬСЯ:
 1. емісія облігацій підприємства;
 2. амортизаційні відрахування;
 3. цільовий державний кредит;
 4. емісія інвестиційних сертифікатів;
 5. банківський кредит.

2. МЕТОЮ СОЦІАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ Є:
 1. визначення рівня культури населення
 2. вивчення впливу реалізації проекту на якість життя населення
 3. обґрунтування комерційної спроможності проекту;
 4. встановлення впливу проекту на навколишнє середовище;
 5. розрахунок фінансових результатів проекту.

3. ТОЧКА БЕЗЗБИТКОВОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЦЕ:
 1. обсяг продажу при якому підприємство не отримує збитків
 2. обсяг продажу при якому підприємство не отримує прибутків
 3. обсяг продажу при якому підприємство не отримує прибутків але й не несе збитків
 4. рівновага попиту і пропозиції на продукцію підприємства;
 5. обсяг продажу при якому підприємство стає монополістом.

4. ГОЛОВНИМИ ЗАВДАННЯМИ АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ Є:
 1. встановлення цінності проекту, тобто співвідношення його позитивних результатів і негативних наслідків;
 2. визначення фінансових результатів здійснення проекту;
 3. визначення грошових потоків, які будуть задіяні в процесі реалізації проекту;
 4. оцінка впливу проекту на екологію;
 5. розрахунок рівня соціальної відповідальності проекту.

5. ВКАЖІТЬ ЯКОГО ЗНАЧЕННЯ НАБУДЕ КОЕФІЦІЄНТ ВИГОД/ВИТРАТ (BCR), ЯКЩО ЧИСТА ТЕПЕРІШНЯ ВАРТІСТЬ ПРОЕКТУ БІЛЬША НУЛЯ ($NPV > 0$):
 1. $BCR < 1$
 2. $BCR > 1$
 3. $BCR = 1$
 4. $BCR = 0$
 5. BCR не визначається

6. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ — ЦЕ:
 1. характеристика ефективності виробничої діяльності підприємства;
 2. методологія, яка застосовується для визначення, порівняння та обґрунтування альтернативних управлінських рішень і проектів;
 3. процес обґрунтування, затвердження та перегляду цін і тарифів, визначення їх рівня, співвідношення та структури;
 4. формування бізнес-плану організації;
 5. аналіз технічної складової проекту.

7. ВНУТРІШНЯ НОРМА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ (IRR) БІЛЬША СТАВКИ РЕФІНАНСУВАННЯ БАНКІВ, ОТЖЕ ПРОЕКТ :
 1. не рекомендований до фінансування;
 2. необхідно доопрацювати;

3. є не ліквідним;
4. є ліквідним;
5. рекомендований до фінансування.

8. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОЕКТ — ЦЕ:

1. план довгострокових фінансових вкладень;
2. бізнес-план;
3. програма дій щодо використання фінансових ресурсів;
4. завдання з певними вихідними даними й плановими результатами;
5. комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу за встановлених ресурсних обмежень.

9. ГРАФІЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ЧИСТИХ ДИСКОНТОВАНИХ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ НАЗИВАЄТЬСЯ:

1. крива проекту;
2. фінансовий профіль проекту;
3. крива внутрішньої норми рентабельності;
4. крива вигід витрат;
5. економічний профіль проекту.

10. ЗА СКЛАДНІСТЮ ПРОЕКТИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

1. моно-, мульти-, мегапроекти;
2. технічні, організаційні;
3. прості та складні;
4. коротко-, середньо-, довгострокові;
5. інвестиційний, інноваційний, освітній.

11. ВНУТРІШНЯ НОРМА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОЕКТУ (IRR) МЕНША СТАВКИ РЕФІНАНСУВАННЯ БАНКІВ, ОТЖЕ :

1. проект є ліквідним;
2. проект необхідно доопрацювати;
3. проект є не ліквідним;
4. проект не рекомендований до фінансування;
5. проект рекомендований до фінансування.

12. ВКАЖІТЬ, ЯКОГО ЗНАЧЕННЯ НАБУДЕ КОЕФІЦІЄНТ ВИГОД/ВИТРАТ (BCR), ЯКЩО ЧИСТА ТЕПЕРІШНЯ ВАРТІСТЬ ПРОЕКТУ МЕНША НУЛЯ ($NPV < 0$) :

1. $BCR < 1$
2. $BCR > 1$
3. $BCR = 1$
4. $BCR = 0$
5. BCR не визначається

13. ЗА ТРИВАЛІСТЮ ПРОЕКТИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

1. прості, складні;
2. малі, середні;
3. технічні, організаційні, економічні, соціальні, змішані;
4. інвестиційні, інноваційні, освітні, комбіновані;
5. коротко-, середньо-, довгострокові.

14. ЗА МАСШТАБОМ ПРОЕКТИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

1. прості, складні;
2. моно-, мульти-, мегапроекти;
3. коротко-, середньо-, довгострокові;
4. дрібні, середні, великі, дуже великі;
5. інвестиційні, інноваційні, освітні, комбіновані.

15. ДО ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ СЕРЕДОВИЩА НЕ НАЛЕЖАТЬ:

1. політичні;
2. економічні;
3. соціальні;
4. виробничі;
5. правові.

16. ДО КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ СЕРЕДОВИЩА НЕ НАЛЕЖАТЬ:

1. рівень освіченості;
2. комунальні служби;
3. відпочинок;
4. історія;
5. релігія.

17. ДО ІНФРАСТРУКТУРНИХ ФАКТОРІВ СЕРЕДОВИЩА НЕ НАЛЕЖАТЬ:

1. енергозабезпечення;
2. сировина та послуги;
3. інформаційні технології та комп'ютеризація;
4. обслуговуючі системи;
5. рівень заробітної плати.

18. ДО ОСНОВНИХ СКЛАДНИКІВ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ НЕ ВІДНОСЯТЬ:

1. концепцію проекту;
2. критерії відбору й оцінки проектів;
3. критерії перепрофілювання підприємств;
4. фази та стадії життєвого циклу проекту;
5. аналіз безбитковості проекту.

19. ДО СОЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ СЕРЕДОВИЩА НЕ НАЛЕЖАТЬ:

1. умови та рівень життя;
2. рівень освіти;
3. умови відпочинку;
4. рівень цін;
5. рівень заробітної плати.

20. ДО ФАКТОРІВ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОЕКТУ НЕ НАЛЕЖАТЬ:

1. економічні вимоги;
2. соціальні умови;
3. науково-технічні фактори;
4. організація проекту;
5. методи та засоби комунікації.

21. ДО СОЦІАЛЬНИХ УМОВ ПРОЕКТУ НЕ НАЛЕЖАТЬ:
1. дитячі садки;
 2. медобслуговування;
 3. розподіл прав;
 4. страхування;
 5. соціальне забезпечення.
22. ДО УЧАСНИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ НЕ НАЛЕЖАТЬ:
1. ліцензори;
 2. постачальники;
 3. дилери;
 4. замовники;
 5. ініціатори.
23. ЯВНІ ВИГОДИ ПРОЕКТУ — ЦЕ:
1. втрачені вигоди від використання обмежених ресурсів;
 2. побічні вигоди, які супроводжують проект;
 3. матеріальні вигоди, зумовлені зменшенням витрат або отриманням додаткових доходів;
 4. різниця позитивних і негативних результатів проекту;
 5. екологічні вигоди.
24. ВКАЖІТЬ ОЗНАКИ, ЩО НЕ ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ ПРОЕКТУ :
1. цільова спрямованість;
 2. кількісна визначеність;
 3. часовий горизонт дії;
 4. економічна взаємозалежність;
 5. наявність життєвого циклу.
25. ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОЕКТУ — ЦЕ ЧАС:
1. від ідентифікації до завершення впровадження проекту;
 2. від ідентифікації до початку впровадження проекту;
 3. від задуму проекту до його закінчення;
 4. від початку підготовки проекту до завершення його впровадження;
 5. впровадження проекту.
26. ДО ФАЗ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОЕКТУ НЕ НАЛЕЖИТЬ ФАЗА :
1. ідентифікації;
 2. експертизи;
 3. переговорів;
 4. завершальної оцінки;
 5. інноваційна.
27. ФАЗА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ З :
1. експлуатації
 2. планування
 3. координації
 4. фінансування
 5. організації.

28. ПРОЦЕС СТРАХУВАННЯ РИЗИКУ ВІД МОЖЛИВИХ ЗБИТКІВ, ШЛЯХОМ ПЕРЕНОСУ РИЗИКУ ЗМІНИ ЦІНИ З ОДНІЄЇ ОСОБИ НА ІНШУ, ЦЕ:

1. хеджування;
2. страхування;
3. проектування;
4. дисконтування;
5. фінансування.

29. НА СТАДІЇ РОЗРОБКИ ТА ЕКСПЕРТИЗИ ПРОЕКТУ:

1. визначаються інвестиційні можливості на рівні сектора економіки або підприємства;
2. визначають цілі та завдання проекту;
3. готується необхідна інформація для прийняття рішення про інвестування проекту;
4. розробляються функціональна схема і фізичний план промислового підприємства;
5. оцінюється екологічний вплив проекту.

30. ДО ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ФАЗИ ПРОЕКТУ НЕ ВХОДИТЬ СТАДІЯ:

1. заключна оцінка проекту;
2. заміни та оновлення;
3. виробничого маркетингу;
4. виробничої експлуатації;
5. розширення та інновацій.

31. ІНВЕСТИЦІЙНА ФАЗА ПРОЕКТУ НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ТАКІ СТАДІЇ:

1. придбання та передача технології;
2. встановлення обладнання;
3. виробничого маркетингу;
4. набір і навчання персоналу;
5. проектування технологічних ліній.

32. ДО КРИТЕРІЇВ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НЕ ВІДНОСИТЬСЯ:

1. чиста теперішня вартість;
2. внутрішня норма рентабельності;
3. коефіцієнт вигод/витрат;
4. продуктивність праці;
5. індекс прибутковості.

33. КОНЦЕПЦІЯ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ — ЦЕ:

1. склад, кількісне співвідношення і розміри внутрішніх і зовнішніх підрозділів;
2. об'єкти промислової власності;
3. набір методичних принципів, які визначають послідовність збору та способів аналізу даних;
4. передача права власності на використання нематеріальних ресурсів;
5. структура капіталу проекту.

34. ВКАЖІТЬ, ЯКІ З ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ НЕ НАЛЕЖАТЬ ДО ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОЕКТУ:

1. величина податків та акцизних зборів;
2. оплата праці;
3. бюджет проекту;
4. ціни на ресурси, які використовуються у проекті;
5. умови праці та техніки безпеки виробництва.

35. ПРИХОВАНІ ВИГОДИ — ЦЕ:

1. матеріальні вигоди, зумовлені збільшенням витрат або отриманням додаткових доходів;
2. неодержані доходи від найкращого альтернативного використання активу;
3. втрачені вигоди від використання обмежених ресурсів;
4. побічні вигоди, які супроводжують проект і не можуть бути визначені безпосередньо;
5. екологічні вигоди.

36. РІШЕННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ОДНОГО З ЯКИХ ВИКЛЮЧАЄ МОЖЛИВІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ ІНШОГО, Є:

1. взаємовиключними;
2. заміщувальними;
3. умовними;
4. синергетичними;
5. достатніми.

37. РІШЕННЯ, ПРИЙНЯТТЯ ОДНОГО З ЯКИХ ЗБІЛЬШУЄ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ ІНШОГО, Є:

1. взаємовиключними;
2. заміщувальними;
3. умовними;
4. синергетичними;
5. достатніми.

38. ФІНАНСОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗИ ПРОЕКТІВ Є:

1. кардинально протилежними;
2. несумісними;
3. взаємодоповнюючими;
4. однаковими;
5. скринінговими.

39. КОМПАУНДУВАННЯ — ОПЕРАЦІЯ, ЗА ДОПОМОГОЮ ЯКОЇ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ:

1. величина остаточної майбутньої вартості з урахуванням складних процентів;
2. теперішня вартість потоку готівки шляхом коригування майбутніх грошових надходжень із використанням коефіцієнта дисконтування;
3. величина грошового потоку, який буде отриманий у результаті реалізації проекту на будь-який момент часу;
4. величина необхідних інвестиційних ресурсів для реалізації проекту шляхом урахування рівня інфляції та банківського процента;
5. вартість основних засобів проекту через визначений проміжок часу.

40. ТЕПЕРІШНЯ ВАРТІСТЬ ГРОШОВОГО ПОТОКУ ВІДОБРАЖАЄ:

1. суму грошових коштів, необхідних для реалізації проекту за умов отримання всіх параметрів його виконання;
2. суму грошових доходів, яка може бути отримана власником об'єкта (проекту) за умов його негайного продажу;
3. суму майбутніх грошових надходжень, наведених з урахуванням певної ставки процента відповідно до теперішнього періоду;
4. вартість реалізації окремого проекту з урахуванням минулих надходжень на момент проведення розрахунків;
5. вартість основних засобів проекту.

41. АНУЇТЕТ — ЦЕ:

1. рівні платежі (надходження), які здійснюються у разі використання кредитних ресурсів;
2. рівні надходження інвестиційних ресурсів, необхідних для реалізації проекту;
3. вартість рівних надходжень, які здійснюються користувачами інвестиційних ресурсів з урахуванням темпів інфляції;
4. вартість рівних платежів (надходжень), які здійснюються через однакові проміжки часу впродовж певного періоду;
5. величина грошового потоку, яку буде отримано за проектом після його реалізації при запланованих параметрах.

42. ПРОЦЕС, ЯКИЙ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ ПІДВИЩЕННЯМ ЗАГАЛЬНОГО РІВНЯ ЦІН В ЕКОНОМІЦІ ПЕВНОЇ КРАЇНИ ТА ЗНИЖЕННЯМ КУПІВЕЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРОШЕЙ, — ЦЕ:

1. девальвація;
2. інфляція;
3. криза;
4. дефляція;
5. ревальвація.

43. РІЗНИЦЯ МІЖ ГРОШОВИМИ НАДХОДЖЕННЯМИ ТА ВИТРАТАМИ ПРОЕКТУ — ЦЕ:

1. грошовий потік;
2. позитивний грошовий потік;
3. негативний грошовий потік;
4. дисконтований грошовий потік;
5. ревальвація.

44. ФАКТИЧНІ ЧИСТІ ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО НАДХОДЯТЬ У ПІДПРИЄМСТВО ЧИ ВИТРАЧАЮТЬСЯ НИМ ПРОТЯГОМ ПЕВНОГО ПЕРІОДУ, — ЦЕ:

1. загальний грошовий потік;
2. операційний грошовий потік;
3. фінансовий грошовий потік;
4. чистий грошовий потік;
5. негативний грошовий потік.

45. НАДХОДЖЕННЯ ТА ВИТРАТИ ГРОШОВИХ КОШТІВ, ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ ЗМІНАМИ ВЛАСНОГО ТА ПОЗИКОВОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КАПІТАЛУ, — ЦЕ:

1. загальний грошовий потік;
2. операційний грошовий потік;
3. фінансовий грошовий потік;
4. чистий грошовий потік;
5. негативний грошовий потік.

46. ФАКТИЧНІ НАДХОДЖЕННЯ АБО ВИТРАТИ ГРОШОВИХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, — ЦЕ:

1. загальний грошовий потік;
2. операційний грошовий потік;
3. фінансовий грошовий потік;
4. чистий грошовий потік;
5. негативний грошовий потік.

47. ЗАГАЛЬНІ ЗМІНИ У ЗАЛИШКАХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ПЕВНИЙ ПЕРІОД ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ:

1. загальний грошовий потік;
2. операційний грошовий потік;
3. фінансовий грошовий потік;
4. чистий грошовий потік.
5. негативний грошовий потік.

48. ЧИСТІ ГРОШОВІ ПОТОКИ ПРОТЯГОМ ТРИВАЛОГО ПЕРІОДУ НАЗИВАЮТЬ:

1. загальними грошовими потоками;
2. додатковими грошовими потоками;
3. кумулятивними грошовими потоками;
4. чистими грошовими потоками;
5. негативними грошовими потоками.

49. НАЗВІТЬ КРИТЕРІЇ, ЩО НЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ВІДБОРУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ:

1. цільові;
2. зовнішні та екологічні;
3. критерії реципієнта, що здійснює проект;
4. критерії науково-технічної перспективності;
5. критерії інвесторів.

50. ПРОЕКТ МОЖНА ВВАЖАТИ ЕФЕКТИВНИМ, ЯКЩО:

1. внутрішня норма рентабельності проекту (IRR) > ставки кредиту;
2. коефіцієнт вигод/витрат (BCR) < 1;
3. внутрішня норма рентабельності проекту (IRR) < ставки кредиту;
4. чиста теперішня вартість проекту (NPV) < 0;
5. рентабельність проекту > 5 %.

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Агресивний (спекулятивний, високоризиковий) портфель — формується за критерієм максимізації поточного доходу чи приросту інвестованого капіталу незалежно від рівня інвестиційного ризику.

Активне управління портфелем цінних паперів — передбачає, з одного боку, ретельне відслідковування та придбання найбільш ефективних цінних паперів, а з іншого боку — максимально швидке позбавлення від низькодоходних цінних паперів

Акціонерне товариство — товариство, статутний фонд якого поділений на певну кількість акцій рівної номінальної вартості і несе відповідальність за зобов'язаннями товариства лише майном товариства.

Акціонування — широкомасштабне залучення зовнішніх фінансових ресурсів шляхом емісії акцій підприємства.

Акція — іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові права, передбачені Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств.

Боргові цінні папери — цінні папери, що посвідчують відносини позики і передбачають зобов'язання емітента сплатити у визначений строк кошти відповідно до зобов'язання.

Брокер — фірма або окрема особа, що купує і продає цінні папери за дорученням клієнта, не стаючи їх власником. Одержує за це комісійні.

Варант — різновид опціону на купівлю, який випускається емітентом разом із власними привілейованими акціями чи облігаціями та надає його власнику право на придбання простих акцій даного емітента протягом певного періоду за певною ціною.

Вексель — цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю).

Венчурне підприємство (венчур) — як правило, мале підприємство, яке спеціалізується на наукових дослідженнях, інженерних розробках, створенні та впровадженні нововведень і пов'язані з високим ступенем ризику.

Відкрите (публічне) розміщення цінних паперів — відчуження їх на підставі опублікування в засобах масової інформації або оголошення будь-яким іншим способом повідомлення про продаж цінних паперів, зверненого до заздалегідь не визначеної кількості осіб.

Внутрішній механізм управління інвестиційною діяльністю — система інструментів управління, які розробляються й використовуються безпосередньо на підприємстві.

Господарські товариства — підприємства, установи або організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їх майна для здійснення спільної підприємницької діяльності з метою отримання прибутку.

Грошовий потік — основний показник, що характеризує ефективність інвестицій у вигляді повернених інвестору коштів. Основою грошового потоку за інвестиціями є чистий прибуток і сума амортизації матеріальних і нематеріальних активів.

Державні інвестиції — інвестиції, що здійснюються державними та місцевими органами влади (управління) за рахунок бюджетних коштів, позабюджетних фондів, залучених коштів, а також державними підприємствами та закладами за рахунок власних і залучених коштів.

Державний цінний папір — цінний папір на пред'явника, посередництвом яких держава позичає гроші у підприємств та населення на добровільних засадах і які дають право на отримання певного доходу.

Дериватив — стандартний документ, що засвідчує право та (або) зобов'язання продати чи придбати цінні папери, валютні цінності, матеріальні та нематеріальні активи (товар) на

визначених ним умовах у майбутньому. Стандартна (типова) форма деривативів і порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством.

Диверсифікація — розподіл цінних паперів портфеля таким чином, щоб досягти максимального доходу при мінімальному ризику за рахунок розподілу капіталу між множиною цінних паперів різної якості і різних термінів погашення.

Дилер — особа (фірма), яка здійснює біржове або торгове посередництво за власний рахунок.

Динамічний аналіз передбачає, що показники аналізуються в динаміці, з урахуванням зміни вартості грошей у часі за ряд періодів.

Дисконтна ставка — ставка відсотка, за якою майбутня вартість грошей зводиться до їх теперішньої вартості, тобто за якою здійснюється процес дисконтування.

Дисконтування — метод приведення майбутньої вартості грошей до їх вартості в поточному періоді (до теперішньої вартості грошей).

Договір поставки — договір, згідно з яким постачальник зобов'язується в обумовлені терміни передати у власність покупцю товар, призначений для підприємницької діяльності чи інших цілей, не пов'язаних з особистим споживанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього визначену ціну.

Емісія — виготовлення і випуск в обіг банківських і казначейських квитків, паперових грошей і цінних паперів.

Емітент — юридична особа, Автономна Республіка Крим або міські ради, а також держава в особі уповноважених нею органів державної влади, яка від свого імені розміщує емісійні цінні папери та бере на себе зобов'язання щодо них перед їх власниками.

Ефективність реальних інвестицій — поняття, що характеризує різні аспекти дохідності інвестицій. Для оцінювання ефективності реальних інвестицій використовують чотири основні показники: чистий приведений дохід; індекс дохідності; період окупності; внутрішню норму рентабельності.

Життєвий цикл проекту — час від першої затрати до останньої вигоди проекту. Як правило, життєвий цикл інвестиційного проекту розподіляють на три основні періоди: інвестування до початку експлуатації об'єкта (передінвестиційна фаза), інвестиційна фаза та експлуатаційна (оперативна) фаза.

Загальні функції управління інвестиційною діяльністю — функції, які здійснюються системою управління незалежно від умов й особливостей інвестиційної діяльності підприємства.

Закрите (приватне) розміщення цінних паперів — розміщення цінних паперів шляхом безпосередньої пропозиції цінних паперів заздалегідь визначеному колу осіб.

Збалансований портфель — сформований з фінансових інструментів, які повністю відповідають меті його формування.

Інвестиційна діяльність — послідовна сукупність дій її суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо практичної реалізації інвестицій. До її суб'єктів інвестиційної діяльності Закон України "Про інвестиційну діяльність" відносить інвесторів та учасників інвестиційної діяльності. Ними можуть бути як громадяни та юридичні особи України, так і іноземні громадяни та юридичні особи, а також і самі держави.

Інвестиційна інформація — набір інформативних показників, необхідних для планування й аналізу інвестиційної діяльності підприємства, підготовки ефективних управлінських рішень у сфері інвестицій.

Інвестиційна компанія — торговець цінними паперами, який крім інших видів діяльності може залучати кошти для здійснення спільного інвестування шляхом емісії цінних паперів і їх розміщення.

Інвестиційна привабливість — сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і макрорівнях.

Інвестиційне кредитування — це кредитний процес, що включає сукупність механізмів

реалізації кредитних відносин в інвестиційній сфері.

Інвестиційні якості цінних паперів — інтегральна характеристика окремих видів цінних паперів з позиції їх дохідності, ризику та ліквідності.

Інвестиційний клімат держави — сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, культурно-історичних, організаційно-правових і географічних факторів, що притаманні певній країні, і обумовлюють інвестиційну діяльність вітчизняних та іноземних інвесторів. Тобто інвестиційний клімат — це сукупність факторів, які враховують потенційні інвестори при прийнятті рішення щодо інвестування.

Інвестиційний кредит — економічні відносини між кредитором і позичальником з приводу фінансування інвестиційних заходів на засадах повернення і з виплатою відсотка.

Інвестиційний менеджмент — система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних зі здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності; процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва.

Інвестиційний портфель — цілеспрямовано сформована сукупність об'єктів реального та фінансового інвестування для здійснення інвестиційної діяльності відповідно до обраної стратегії.

Інвестиційний портфель компанії — це сукупність інвестиційних активів компанії, зібраних у відповідності з інвестиційною політикою компанії, які управляються як єдине ціле (з єдиної точки зору).

Інвестиційний ризик — ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат у процесі інвестиційної діяльності.

Інвестиційний ринок — ринок, на якому обертаються інвестиційні товари та капітали, відбувається обмін інвестиційних пропозицій та об'єктів з метою отримання доходів у майбутньому.

Інвестиційний сертифікат — цінний папір, який розміщується інвестиційним фондом, інвестиційною компанією, компанією з управління активами пайового інвестиційного фонду та посвідчує право власності інвестора на частку в інвестиційному фонді, взаємному фонді інвестиційної компанії та пайовому інвестиційному фонді.

Інвестиційний фонд — юридична особа, заснована у формі акціонерного товариства, виключною діяльністю якої є спільне інвестування. Інвестиційний фонд здійснює випуск акцій і вкладає мобілізовані таким чином кошти дрібних інвесторів в інші цінні папери, які приносять дохід у вигляді процентів або підвищення їх курсової вартості.

Інвестиції — всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Інвестор — суб'єкт інвестиційної діяльності, який приймає рішення про вкладення власних, позикових чи залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування.

Інвестори в цінні папери — фізичні та юридичні особи, резиденти і нерезиденти, які набули права власності на цінні папери з метою отримання доходу від вкладених коштів та/або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до законодавства.

Інжиніринго-колсантингові фірми — фірми, які розробляють на договірних засадах різного роду документацію: інформаційну, науково-технічну, проектно-кошторисну та ін.

Інноваційна діяльність — діяльність, що спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг.

Інноваційна стратегія — стратегія, націлена на передбачення глобальних змін в економічній ситуації, пошукові масштабних рішень, спрямованих на зміцнення ринкових позицій і стабільний розвиток підприємства.

Інновації — новостворені (застосовувані) і (або) удосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуга, а також організаційно-технічні рішення виробничого,

адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери.

Іноземні інвестиції — кошти, майно, майнові права, а також інтелектуальна власність, вкладені іноземним інвестором (у передбачених законом формах) в об'єкти інвестиційної діяльності на території України з метою одержання прибутку (доходу) або досягнення соціального ефекту.

Інститут спільного інвестування (ІСІ) — корпоративний інвестиційний фонд або пайовий інвестиційний фонд, який провадить діяльність, пов'язану з об'єднанням (залученням) грошових коштів інвесторів з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

Інформаційне забезпечення управління інвестиційною діяльністю — процес безперервного цілеспрямованого підбору відповідної інвестиційної інформації.

Іпотечні цінні папери — цінні папери, випуск яких забезпечено іпотечним покриттям (іпотечним пулом) та які посвідчують право власників на отримання від емітента належних їм коштів.

Казначейське зобов'язання України — державний цінний папір, що розміщується виключно на добровільних засадах серед фізичних осіб, посвідчує факт заборгованості Державного бюджету України перед власником казначейського зобов'язання України, дає власнику право на отримання грошового доходу та погашається відповідно до умов розміщення казначейських зобов'язань України.

Капіталовкладення — грошовий вираз сукупності витрат на створення нових, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств та оновлення основних засобів, впровадження нової техніки у виробничих галузях народного господарства, будівництво об'єктів усіх галузей соціальної сфери та виконання проектних і геологорозвідувальних робіт.

Капітальна інвестиція — господарська операція, яка передбачає придбання будинків, споруд, інших основних фондів і нематеріальних активів, які підлягають амортизації.

Командитне товариство — об'єднання громадян і юридичних осіб, створене на основі договору між ними для спільної господарської діяльності, яке включає дійсних членів і членів-вкладників (командиторів). Дійсні члени несуть повну солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, а командитори — в межах їх внесків у капітал товариства.

Компанія з управління активами (КУА) — юридична особа, що здійснює професійну діяльність з управління активами інвестиційних фондів на основі ліцензії, яку видає Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку (НКЦПФР).

Консервативний (низько ризиковий) портфель — сформований за критерієм мінімізації рівня інвестиційного ризику.

Корпоративний інвестиційний фонд — це ІСІ, який створюється у формі відкритого акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування.

Лізинг — господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Моніторинг інвестиційної діяльності — механізм проведення постійного нагляду та контролю за процесом освоєння інвестицій, визначення розмірів відхилень фактичних результатів від передбачених і виявлення причин цих відхилень.

Несистематичний ризик — частина загального ризику, що зумовлена факторами, які не впливають на всі види цінних паперів та можуть бути пов'язані лише з одним із них.

Обіг цінних паперів — вчинення правочинів, пов'язаних з переходом права власності на цінні папери і прав за цінними паперами за винятком договорів, що укладаються при

розміщенні цінних паперів.

Облігація — цінний папір, що посвідчує внесення його власником грошей, визначає відносини позики між власником облігації та емітентом, підтверджує зобов'язання емітента повернути власникові облігації її номінальну вартість у передбаченій умовами розміщення облігацій строк та виплатити доход за облігацією, якщо інше не передбачено умовами розміщення.

Опціон — стандартний документ, укладений як стандартизований контракт, який засвідчує право (але не зобов'язанням) його власника на придбання від емітенту опціону (опціон на купівлю) або продаж емітенту (опціон на продаж) у термін, визначений в ньому, зазначену в ньому кількість базового активу за зафіксованою при укладанні ціною.

Організаційна структура управління — система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності, порядку і форм взаємодії між окремими структурними одиницями, що входять до її складу, і людьми, які в них працюють.

Організація управління інвестиційною діяльністю — координація й оптимізація в часі й у просторі інвестиційної діяльності підприємства з метою досягнення в певний термін найбільшого інвестиційного ефекту.

Ощадний (депозитний) сертифікат — цінний папір, який підтверджує суму вкладу, внесеного у банк, і права вкладника (власника сертифіката) на одержання зі спливом встановленого строку суми вкладу та процентів, встановлених сертифікатом, у банку, який його видав.

Пайовий інвестиційний фонд — активи, що належать інвесторам на праві спільної часткової власності, перебувають в управлінні компанії з управління активами та обліковуються останньою окремо від результатів її господарської діяльності. Пайовий інвестиційний фонд не є юридичною особою.

Пайові цінні папери — цінні папери, які посвідчують участь їх власника у статутному капіталі (крім інвестиційних сертифікатів), надають власнику право на участь в управлінні емітентом і отримання частини прибутку, зокрема у вигляді дивідендів, та частини майна у разі ліквідації емітента.

Пасивне управління портфелем цінних паперів полягає у створенні добре диверсифікованого портфеля з наперед граничним рівнем ризику і тривалому утриманню такого портфеля у незмінному стані.

Підприємство з іноземними інвестиціями — підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному фонді якого, за його наявності, становить не менше 10 відсотків.

Повне товариство — це товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства усім своїм майном.

Поміrkований (компромісний, середньоризиковий) портфель — інвестиційний портфель, за яким загальний рівень портфельного ризику наближається до середньоринкового.

Портфель доходу — формується за рахунок цінних паперів, які забезпечують інвесторам високі поточні доходи, тобто формується за критерієм максимізації рівня інвестиційного прибутку в поточному періоді, незалежно від темпів росту інвестованого капіталу на тривалу перспективу.

Портфель росту — передбачає орієнтацію інвестора на збільшення його ринкової вартості шляхом включення фінансових інструментів, ринкова ціна яких має тенденцію до постійного (або стабільного) зростання.

Портфель цінних паперів — це цілеспрямовані вкладення в цінні папери з метою управління ними як єдиним цілим. У портфель можуть входити цінні папери одного типу (акції) або різні інвестиційні цінності (акції, облігації, ощадні сертифікати тощо). Таким чином портфель цінних паперів — це сукупність зібраних воедино різних фінансових цінностей, які служать інструментом для досягнення конкретної мети інвестора.

Портфельна інвестиція — це господарська операція, яка передбачає придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на біржовому ринку (за винятком операцій із купівлі акцій як безпосередньо платником податку, так і пов'язаними з ним особами, в обсягах, що перевищують 50% від загальної суми акцій емітента, які належать до прямих інвестицій).

Портфельний ризик — ймовірність обставин, при яких інвестор може понести збитки, викликані інвестиціями у портфель цінних паперів а також операціями по залученню ресурсів для його формування.

Похідні цінні папери — цінні папери, механізм випуску та обігу яких пов'язаний з правом на придбання чи продаж протягом строку, встановленого договором, цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів.

Приватизаційні папери — особливий вид державних цінних паперів, які засвідчують право власника на безоплатне одержання в процесі приватизації частки майна державних підприємств, державного житлового фонду, земельного фонду.

Проект — комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених для досягнення певних цілей протягом заданого часу при встановлених ресурсних обмеженнях.

Професійні учасники фондового ринку — юридичні особи, які на підставі ліцензії, виданої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, провадять на фондовому ринку професійну діяльність, види якої визначені законами України.

Пряма інвестиція — господарська операція, яка передбачає внесення коштів або майна до статутного фонду юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою.

Регрес — право кредитора пред'явити зворотні фінансові вимоги до позичальника.

Реінвестиція — господарська операція, яка передбачає здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок доходу (прибутку), отриманого від інвестиційних операцій.

Розбалансований портфель — портфель, який раніше був збалансованим, але через зміну ринкової кон'юнктури перестав відповідати меті інвестування.

Розміщення цінних паперів — відчуження цінних паперів емітентом (або андеррайтером) шляхом укладання цивільно-правового договору з першим власником.

Саморегульвна організація професійних учасників фондового ринку — неприбуткове об'єднання учасників фондового ринку, що провадять професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, депозитарну діяльність (діяльність реєстраторів та зберігачів), утворене відповідно до критеріїв та вимог, установлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Самофінансування — здійснення інвестування виключно за рахунок власних внутрішніх джерел.

Система інвестиційної інформації — сукупність даних, які всебічно характеризують інвестиційну діяльність на різних рівнях.

Система управління інвестиційною діяльністю — взаємозалежна сукупність окремих елементів, що беруть участь в управлінні інвестиціями.

Систематичний ризик — та частина загального ризику, яка пов'язана зі змінами загального економічного та політичного клімату, що впливає на всі види цінних паперів.

Спеціальні функції управління інвестиційною діяльністю — функції, здійснення яких залежить від специфіки інвестиційної діяльності підприємства.

Статичний аналіз — передбачає, що усі показники, які характеризують об'єкт інвестування, розглядаються в короткостроковому періоді; при розрахунках використовуються величини, зафіксовані в певний проміжок часу (факт зміни вартості грошей у часі не враховується).

Суб'єкти управління інвестиційною діяльністю підприємства — особи, що приймають рішення, пов'язані з управлінням інвестиціями й інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Тендер — форма розміщення замовлення на будівництво, яка передбачає визначення

підрядника шляхом конкурсного відбору кращої пропозиції (оферти) за встановленими замовником критеріями.

Технічний аналіз — ґрунтується на вивченні тенденцій розвитку ринкового курсу цінних паперів на основі побудови графіків і таблиць, що характеризують динаміку ціноутворення акцій у попередніх періодах.

Технологічний комплект — сукупність технологічного обладнання з необхідними для його монтажу конструкціями, виробами, напівфабрикатами та матеріалами, що складають в цілому після здійснення будівельно-монтажних робіт технологічно закінчений агрегат, вузол, конструктивний елемент, технологічний комплекс або лінію, на якій можливе попереднє випробування обладнання.

Тип портфеля цінних паперів — його узагальнена характеристика з точки зору завдань, які стоять перед даним портфелем.

Товариство з додатковою відповідальністю — товариство, статутний фонд якого поділений на частини (паї, долі), розмір яких визначено засновницькими документами. Учасники такого товариства несуть відповідальність за його боргами у межах своїх внесків у статутний фонд, а якщо цього не достатньо, то додатково належним їм майном у однаковому для всіх учасників кратному розмірі до їх внеску.

Товариство з обмеженою відповідальністю — товариство із статутним фондом не менше 100 мінімальних заробітних плат, розподілених на частини (паї), розмір яких визначається засновницькими документами. Учасники товариства несуть відповідальність за результати господарсько-фінансової діяльності товариства у межах їх внесків.

Товаророзпорядчі цінні папери — цінні папери, які надають їхньому держателю право розпоряджатися майном, вказаним у цих документах.

Угода — домовленість двох і більше сторін, що обумовлює встановлення, зміну чи припинення зобов'язань та прав.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства — комплекс методів розробки й реалізації управлінських рішень, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної діяльності підприємства.

Управління портфелем цінних паперів — планування, аналіз та регулювання складу портфеля, здійснення діяльності по його формуванню і підтримці для досягнення поставлених перед ним цілей при збереженні необхідного рівня його ліквідності і мінімізації пов'язаних з ним витрат.

Управління ризиками — комплекс методів і прийомів аналізу, оцінки та зниження або нейтралізації негативних наслідків ризикових подій.

Учасники інвестиційної діяльності — громадяни і юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручень інвесторів.

Учасники фондового ринку — емітенти, інвестори, саморегулювальні організації та професійні учасники фондового ринку.

Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) — стандартний документ, укладений як стандартизований контракт, який засвідчує зобов'язання продати або придбати відповідну кількість базового активу (цінні папери і т.д.) у визначений час в майбутньому з фіксацією ціни базового активу під час укладання контракту.

Фінансова інвестиція — господарська операція, яка передбачає придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів.

Фінансовий лізинг — господарська операція фізичної або юридичної особи, яка передбачає відповідно до договору фінансового лізингу (оренди) передання орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду, придбаного або виготовленого орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.

Фірма-девелопер — юридична особа, яка приймає на себе функції по повній реалізації інвестованого капіталу.

Фірма-ріелтер — фірма-посередник у торгівлі нерухомістю.

Фондовий ринок (ринок цінних паперів) — сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів).

Форвардний контракт — стандартний документ, що засвідчує зобов'язання особи придбати або продати цінні папери, товари чи валютні цінності у визначений час і на обумовлених умовах у майбутньому з фіксацією ціни продажу під час укладання форвардного контракту.

Фундаментальний аналіз фінансових інвестицій — передбачає, що вартість цінних паперів визначається внутрішньою вартістю підприємства та його корпоративних прав.

Цінні папери — документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або інші майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка їх розмістила (видала), і власника, та передбачають виконання зобов'язань згідно з умовами їх розміщення, а також можливість передачі прав, що впливають із цих документів, іншим особам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Безродна С. М., Миськова Н. В. Інвестування : компендіум. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2013. 200 с.
2. Васильєв О. В., Богдан Н. М. Інвестування : конспект лекцій. Харків : ХНАМГ, 2017. 95 с.
3. Інвестування : конспект лекцій / уклад. Колосок Андрій Мирославович. – Луцьк : ПП «Поліграфія», 2019. – 83 с.
4. Інвестування. конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Економіка підприємства» денної та заочної форми навчання / уклад. Мишко Ольга Анатоліївна, Пушкарчук Ірина Миколаївна – Луцьк: ЛНТУ, 2017. – 132 с.
5. Кропельницька С. О. Інвестування: у питаннях і відповідях : навч. посіб. Івано-Франківськ : «ДВНЗ Прикарп. нац. ун-т ім. В. Стефаника», 2013. 224 с.
6. Луців Б.Л., Кравчук І.С., Сас Б.Б. Інвестування: Підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2016. 544 с.
7. Сазонець І. Л., Федорова В. А. Інвестування. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 312 с.

Додаткова література

8. Бакаєв Л. О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями : навч. Посібник. Київ : КНЕУ, 2001. - 186 с.
9. Башнянин Г. І., Іванець Л. В., Футало Т. В. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства в конкурентному середовищі: підручник. Львів : Новий Світ, 2006. 176 с.
10. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту. Київ : «Молодь», 1997. 164 с.
11. Гуцала І.С. Інвестування. Тернопіль : Економічна думка, 2006. 275 с.
12. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності: підручник. Київ : Алерта, 2003. 338 с.
13. Долінський Л. Б. Фінансова математика : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2009. 265 с.
14. Долінський Л. Б. Фінансова математика : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2009. 265 с.
15. Єрмошенко, М. М. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів. Київ : НАУ, 2006. – 156 с.
16. Інвестування. Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності “Економіка підприємства” денної та заочної форм навчання / Мишко Ольга Анатоліївна, Ковальська Любов Леонідівна – Луцьк: ЛНТУ, 2014. – 36 с.
17. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві : навч. посібник Київ : Лібра, 2004. 152 с.
18. Кравцова Л.В. Інвестування : конспект лекцій. Донецьк : ДонІЕК, 2008. 100 с.
19. Левченко Ю.Г. Економіка й організація інноваційної діяльності: Курс лекцій для студ. напряму 6.030504 «Економіка підприємства» для всіх форм навч. Ктїв : НУХТ, 2012. 163 с.
20. Лудченко Я. О. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів: підручник. Київ : Ельга, 2004. 208 с.
21. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник. Київ : «Центр навчальної літератури», 2004. 131 с.
22. Марченко Л. Н. Финансовая математика: наращение и дисконтирование: практ. рук-во. Гомель: ГГУ им. Ф. Скорины, 2014. 48 с.
23. Мойсеєнко І.П. Інвестування: навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 490 с.
24. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні: підручник. Київ : Кондор, 2005. 406 с.

25. Пересада А. А. Управління інвестиційними процесами. Київ : Лібра, 2004. -175 с.
26. Хрущ Н. А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії та технології: підручник. Хмельницький : ХНУ, 2004. 310 с.
27. Цуканова О. В., Кащена Н Б. Інвестування : конспект лекцій. Кременчук : КНУ ім. Михайла Остроградського, 2010. 131 с.
28. Щукін Б.М. Інвестування : курс лекцій. Київ : МАУП, 2002. 216 с.
29. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів. Київ : МАУП, 2002. 179 с.
30. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади: підручник. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2004. 488 с.

Навчально-методичне видання

Укладач **Колосок** Андрій Мирославович

Інвестування

Методичні рекомендації

Друкується в авторській редакції

